Пралетары ўсіх краёў, злучайцеся!

Савецкая Беларусь

Орган Цэ[illegible] Выканаўчага Камітэту Саветаў БССР.

154кр. "Савецкая Беларусь" ОДЕССА, Пастера, 13 Дзярж. Публічн. бібліят. студз. сьнежань адз. н 9/3.

10 год вы[illegible]

АДРЭС РЭДАКЦЫІ: МЕНСК, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса (2-гі Дом Саветаў).

ТЭЛЕФОНЫ: Рэдактар—№ 473. Рэдакцыя—№ 769.

Матэр'ял прымаецца—з 9-й да 3½ гадз.

Непрыняты рукапісы назад не вяртаюцца.

КАНТОРА: Менск, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса (2-гі Дом Саветаў). Тэлефон № 244.

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА: [illegible] Зьмена адрасу: іншагародняя — 20 к. мясцовым — 10 к.

ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ: [illegible] Ознашкі на 50 проц. даражэй. Зьмена тарыфу барацца 10 проц. наносу. За дакумант — 15 к. За кожны дадатковы — 5 к. Публікацыі ЗАГС'у—3 руб.

НАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА у канторы газэты, ва ўсіх аддзяленьнях Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва і ва ўсіх пашт.-тэл. канторах. АБВЕСТКІ ПРЫМАЮЦЦА канторай газэты: Менск, рог Ленінскай і Карла Маркса (2-гі дом Саветаў).

КОШТ НУМАРУ 5 кап.

ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА.

№ 117 (2606) Нядзеля, 26-га мая 1929 г.

...аможам арганізаваць сацыялістычнае спаборніцтва ў вёсцы.

...ра будзе 2 месяцы, як апублі... палажэньне пра конкурс на ... па сельскай гаспадарцы раён. ...цыя пленуму ЦК КП(б)Б, які ...ся у красавіку, па пытаньню аб ...ой пасяўной кампаніі, дала вы... дырэктыву акруговым і раён... арганізацыям аб скарыстаньні ...ой пасеўнай кампаніі для пад...кі сялянства да конкурсу на ... сельска-гаспадарчы раён. ... XVI партканфэрэнцыі па пы... аб сацыялістычным спаборніцтве ...а дае пэўныя ўстаноўкі адносна ...тваньня гэтага спаборніцтва ў ...

...гледзячы на гэта, справа сацыя...нага спаборніцтва на вёсцы ... адстае. Калі горад да гэтага ...даў каштоўныя прыклады адда... працы рабочых калектываў, дык ...ы пакуль што такіх прыкладаў ...шчэ ня маем. Нават сацыялі...ы сэктар вёскі (саўгасы, калгасы) ...абмежаваўся толькі паасобнымі ...камі на сацыялістычнае спабор.... Шырокай хвалі рабочых саў... і сяброў калектываў, якія па... прыняць удзел у спаборніцтве, ...шчэ ня бачым.

...беларускі конкурс на лепшы па ...кай гаспадарцы раён—адна з ... сацыялістычнага спаборніцтва на .... Пры дапамозе конкурсу праца ...цыялістычным спаборніцтве на... больш плянавы характар: у ...працу ўцягваюцца ўсе гаспадаркі ...у, а таксама організацыі і ўста.... Конкурс дапамагае з самага па... накіраваць спаборніцтва па на...м логву, папярэджвае магчы...ь бюракратычнага скажэньня ідэі ...ялістычнага спаборніцтва, калі ...а абмяжоўваецца парай выклікаў, ...гэтым усе супакойваюцца. Аргані...я роля конкурсу надзвычайна ...ая. Таму ён павінен выклікаць ...лікшую ўвагу як шырокіх колаў ...іства, так партыйных і савецкіх ...ізацый і ўстаноў на вёсцы.

...нак, на справе мы бачым вусім ...отнае. Сялянства, якое ўжо даве... пра конкурс, вельмі цікавіцца ...ўносіць свае прапановы. Раённыя ...руговыя арганізацыі і ўстановы ...тага часу нічога ня робяць у ...е разгортваньня працы па кон...у.

1 чэрвеня трэба быць праведзены ...ную працу: [абмеркаваць пы...не аб конкурсе на ўсіх сялянскіх сходах і пленумах сельсаветаў. Райвыканкомы павінны былі на аснове гэтага абмеркаваньня прыняць свае пастановы і даць пэўныя заяўкі ў акругі. Ні тое, ні другое яшчэ ня зроблена. Па Полацкай акрузе, напрыклад, толькі адзін раён выказаў жаданьне прыняць удзел у конкурсе. Па іншых акругах справа таксама ня лепш.

Такое становішча перш-на-перш гаворыць аб тым, што ідэя сацыялістычнага спаборніцтва не перанесена ў сялянскія масы. Гэта ідэя над націскам канцэлярый акруговых і раённых устаноў не атрымала належнага разьвіцьця і практычнага адбітку на працы.

Самае характэрнае тое, што непасрэдную арганізацыю конкурсу павінен праводзіць зямельны апарат, а апошні, між іншым, нічога дагэтуль не зрабіў. Гэты прыклад характарызуе, наколькі зямельны апарат у нас непаваротлівы, ня гібкі, а часамі проста нікуды ня годны.

Самы лепшы час падрыхтоўкі да конкурсу ўжо ўпушчан. Веснавая сяўба заканчваецца. Дырэктывы партыйных і савецкіх устаноў у справе арганізацыі сацыялістычнага спаборніцтва на вёсцы нявыкананы.

Установы, якім гэта належыць, павінны высьветліць прычыны, а таксама—хто ў гэтай справе вінават.

Адначасова трэба тэрмінова, не чакаючы ніводнага дня, правесьці на вёсках шырокае растлумачэньне аб важнасьці сацыялістычнага спаборніцтва і аб конкурсе, як адным з відаў гэтага спаборніцтва.

Сельсаветы і РВК тэрмінова павінны абмеркаваць пытаньне аб удзеле ў конкурсе, а таксама даць належныя заяўкі ў акругі. Падрыхтоўку да асеньняй сяўбы неабходна поўнасьцю скарыстаць для разгортваньня сацыялістычнага спаборніцтва ў вёсцы.

Вышэй мы казалі што ў сацыялістычным спаборніцтве горад далёка абагнаў вёску. Вёска адстала і адстала не таму, што сяляне ня хочуць удзельнічаць у спаборніцтве, а таму, што мы ня ўмеем яго арганізоўваць. Партыйныя і камсамольскія арганізацыі, шэфарганізацыі і ўся савецкая грамадзкасьць—на дапамогу арганізацыі сацыялістычнага спаборніцтва ў вёсцы.

Вёска не павінна ў гэтай справе адставаць ад пралетарскага гораду!

За гандлёвыя зносіны з СССР.

Румынскія купцы патрабуюць гандлёвых зносін з СССР

...НА, 24-V. Румынская газэта [illegible]

...зват Джонсан Хікс ня ўтрымаўся на пазіцыях

[illegible]

На пашыраньне савецка-эстонскіх перамоў.

[illegible]

У Аўганістане.

Аманула пакінуў Аўганістан.

[illegible]

Ангельскія агенты ўзрушаюць міжнацыянальную варожасьць у Аўганістане.

[illegible]

Пастановы саюзу гарнякоў Францыі.

[illegible]

СУПРОЦЬ ІМПЭРЫЯЛІСТЫЧНАЙ ВАЙНЫ, СУПРОЦЬ НАСТУПУ НА СССР.

Падрыхтоўка да міжнароднага дню барацьбы супроць вайны.

БЭРЛІН, 23-5. Заходне-эўрапейскае бюро Камінтэрну [illegible]

Чаго ехаў у Румынію генэрал Сэкт.

БЭРЛІН. Левая газэта «Бэрлін ам Морген» [illegible]

Урадавыя ўстановы Нямеччыны былі зьвязаны з бандай фальшыўшчыкаў.

БЭРЛІН, 23-5. [illegible]

...даведаўся ўдзельнік банды фальсыфікатараў Арлова, Паўланоўскі. Ён прапанаваў нямецкаму камісарыяту грамадзкага парадку свае паслугі ў «выкрыцьці» няіснуючага шпіянажу з мэтаю атрыманьня назначанай узнагароды. Пасьля гэтага Паўланоўскі перадаў камісарыяту грамадзкага парадку дакуманты, нарыхтаваныя фабрыкай фальшывак Арлова.

...рыканты фальшывак зьвязаны з агульна-нямецкім камісарыятам грамадзкага парадку. На працэс Арлова і кампаніі, які адбудзецца ў другой палове чэрвеня, у якасьці сьведак выкліканы, між іншым і кіраўнік камісарыяту грамадзкага парадку обэр-рэгірунгс-рат Мюльэзэн і агент Зіэврт для дачы паказаньняў аб сувязі камісарыяту з фабрыкантамі фальшывак.

С.-д. выгараджваюць сваіх прыяцеляў—аўтараў фальшывак.

БЭРЛІН, 23-V. Разгляд справы Росмана, прыцягнутага да крымінальнай адказнасьці ў зьвязку са справаю фабрыкантаў антысавецкіх фальшывак Арлова і кампаніі, распачнецца 11-га чэрвеня ў Бэрліне. Росман абвінавачваецца ў тым, што, знаходзячыся на службе ў інфармацыйным агенцтве Зывэрта, перадаў Арлову для сфатаграфаваньня 6 сакрэтных дакладаў. Апроч таго, Росман абвінавачваецца яшчэ і ў тым, што ён, у якасьці служачага аднаго тэлеграфнага агенцтва, перадаваў паведамленьні канкуруючаму агенцтву. Разгляд справы, узьнятае проці Арлова і Сумарокава, яшчэ не назначан. Газэта «Бэрлін Ам Морген» паведамляе, што расейскі эмігрант Гуманскі, замешаны ў афэру з вырабам антысавецкіх фальшывак—Арловым, знаходзіцца, як і раней, на волі, не зважаючы на загад аб яго высылцы.

Канфіскуюць камуністычныя газэты.

БЭРЛІН, 22-5. Згодна пастановы мюнхенскага акруговага суду былі канфіскаваны нядзельныя нумары баварскіх камуністычных газэт „Нэйе Цэйтунг" «Нордбайрышэ Цэйтунг». У пастанове суду зазначана, што ў канфіскаваных нумарох былі зьмешчаны «заклікі да дзяржаўнае здрады і да клясавае варожасьці".

ПЯТЫ ЎСЕСАЮЗНЫ ЗЬЕЗД САВЕТАЎ.

Працяг спрэчак па дакладах т. т. Кржыжаноўскага і Куйбышава.

Прамова тав. Луначарскага

МАСКВА, 24-V. На вячэрнім пасяджэньні Ўсесаюзнага Зьезду Саветаў 24 мая працягваліся спрэчкі па дакладах т. т. Кржыжаноўскага і Куйбышава. Цэнтральным момантам гэтага пасяджэньняў зьяўляецца выступленьне Народнага Камісара Асьветы РСФСР т. Луначарскага ў абарону культурнай часткі пяцігадовага пляну разьвіцьця народнай гаспадаркі. Зьезд спаткаў тав. Луначарскага доўгімі воплескамі.

Для ажыцьцяўленьня пяцігодкі па РСФСР,—гаворыць тав. Луначарскі,—у бюджэце гэтай рэспублікі не дастае 1 мільярду 200 мільёнаў руб. На Усерасейскім Зьезьдзе Саветаў я рабіў спэцыяльны даклад аб дзейнасьці Наркамасьветы РСФСР, у якім я давёў, што культурная частка пяцігадовага пляну распрацавана вельмі скупа. У самы апошні час Дзяржплян СССР зрабіў папраўкі да культурнай пяцігодкі, у якіх дэкляруецца водпуск з агульна-саюзных сродкаў дадаткова 800 мільёнаў руб. на культурнае будаўніцтва РСФСР.

Аднак, неабходна пратэставаць,—кажа далей тав. Луначарскі,—супроць таго факту, што першапачатковыя асыгнаваньні на культурнае будаўніцтва былі ўскладзены цалкам на бюджэт РСФСР. У першыя два гады пяцігадовага пляну ўрад РСФСР, па нашых разьліках, ужо недадасьць 319 мільёнаў руб. на культурнае будаўніцтва.

Тав. Луначарскі падкрэсьлівае, што існуючыя ўмовы для разьвіцьця культурнага будаўніцтва вельмі спрыяючыя. Як довад гэтага, ён прыводзіць сёнешнюю гутарку калегіі Наркамасьветы з групай маладых сялян, якія навучаюцца ў школах сялянскай моладзі. Гутарка гэта зрабіла вельмі моцнае ўражаньне ня толькі на Луначарскага, але і на іншых членаў калегіі. Сялянская моладзь гаварыла аб сваёй школе з вялікім веданьнем справы. гэта—новая парода людзей, якую нам пачынае даваць сучасная вёска.

На вячэрным пасяджэньні выступіў таксама Народны Камісар Працы СССР тав. Угланаў. Ён абмалёўвае той велізарны зрух, які павінен адбыцца ў канцы пяцігодкі ў галіне працы. Велізарнаю заваёваю для Савецкага Саюзу зьявіцца ня толькі значнае пашырэньне кадраў індустрыяльных рабочых, ня толькі падвышэньне кваліфікацыі гэтых кадраў, ня толькі паўсямеснае ўвядзеньне ў фабрычна-заводзкіх прадпрыёмствах 7-мі гадзіннага рабочага дню, але і значнае скарачэньне беспрацоўя.

На вячэрнім пасяджэньні выступілі таксама т. т. Радыгіна (Вятка). Агамалы-Оглы (Азэрбайджан), Дубаў, (цэнтр), Андронікаў (Урал), Арцюхіна (цэнтр) і іншыя.

МАСКВА. На ранішнім пасяджэньні 25-га мая скончыліся спрэчкі па дакладах Кржыжаноўскага і Куйбышава. Пасьля гэтага з заключным словам выступіў тав. Кржыжаноўскі, які спыніўся падрабязна на некаторых пытаньнях, закранутых у спрэчках.

Калі мы складалі наш плян,—сказаў т. Кржыжаноўскі,—дык нашым лёзунгам было: перадаць яго на суд мас. Тут, у гэтай залі гэты суд адбыўся. Рашаючы актыў нашай краіны ў асобе Ўсесаюзнага Зьезду Саветаў зрабіў свой прысуд над пяцігадовым плянам. Я кінуў тут лёзунг: „Даёш пяцігодку". Вы адказалі мне: «Даём пяцігодку». Зараз я спакойны за лёс пяцігодкі, бо яна ў вашых руках.

Абавязковаю ўмоваю для ажыцьцяўленьня пяцігодкі зьяўляецца адзінства нашага штабу, ленінскай камуністычнай партыі,—заявіў т. Кржыжаноўскі пад бурныя воплескі залі.

Другою ўмоваю зьяўляецца тое, каб кожны рабочы і селянін мабілізаваў усю сваю ўвагу на выкананьне вялікіх задач, пастаўленых пяцігодкаю. Кожны актывіст павінен задаць сабе запытаньне: а што ён можа і павінен зрабіць, каб ажыцьцёвіць гэты вялікі плян?—Усё наша жыцьцё, усе нашы сілы, усе нашы магчымасьці—на справу будаўніцтва сацыялізму.

Для складаньня рэзалюцыі па дакладах т. т. Кржыжаноўскага і Куйбышава Зьезд абірае камісію.

На вячэрнім пасяджэньні з дакладам аб сельскай гаспадарцы выступіў т. Калінін.

Аганькі вялікай будучыны.

(Ліст з Масквы).

„5-й С'езд Советов Союза ССР".

Гэтыя словы далёка відніеюцца і кідаюцца ў вочы кожнаму, хто праходзіць каля „Большого" тэатра ў Маскве, сьцены якога ад нізу да верху пакрыты доўгімі шырокімі чырвонымі стужкамі.

У гэтыя дні „Большой" тэатр мнагалюдны, да адказу запоўнены дэлегатамі з усіх канцоў нашага вялікага Савецкага Саюзу.

Тут засядае гаспадар Савецкай Зямлі—5-ы Зьезд Саветаў СССР.

* * *

А 10-й гадзіне раніцы пачынаюць сходзіцца дэлегаты. Партэр і ўсе ярусы хутка напаўняюцца прадстаўнікамі розных нацыянальнасьцяў, лепшымі сынамі рабочых і сялян. Перад вачыма скураныя курткі, фрэнчы, сялянскія армякі, чырвоныя хусткі, каўкаскія буркі...

І ня дзіва, бо тут засядае Зьезд Вялікай Краіны, на які кожны дэлегат прыехаў у сваім нацыянальным убраньні.

Званок. Заціхаюць тысячы галасоў. Члены прэзыдыуму зьезду займаюць свае месцы; сярод іх т. т.—Калінін, Чарвякоў, Пятроўскі, Файзула Хаджаеў, Куйбышаў, Чубар.

Сёньня (23 мая) на зьезьдзе разглядаецца пяцігадовы плян разьвіцьця гаспадаркі і культуры СССР.

Слова даецца старшыні дзяржпляну СССР т. Кржыжаноўскаму, якога зьезд сустракае доўгімі, гучнымі воплескамі. Наступны дакладчык па пяцігадоваму пляну—т. Куйбышаў.

Уверсе, над прэзыдыумам зьезду, вісіць вялікая карта, на якой электрычнымі аганькамі дакладчык дэманструе перад зьездам пяцігадовы плян. Трэба адзначыць, што гэта электрычная карта дае наглядны малюнак пяцігодкі ўсім прысутным дэлегатам. Калі, напрыклад, дакладчыку трэба паказаць базу апалу СССР, дык на карце адразу загараюцца аганькі ў раёнах Данбасу, Кузьнецкага басэйну, Алтаю.

Дакладчыкі спыняюцца на ўсіх галінах і праблемах пяцігадовага пляну, і за кожным разам загараюцца на карце ўсё новыя і новыя аганькі.

Тав. Кржыжаноўскі заканчвае свой даклад і паказвае пальцам на карту, якая ўсеяна сотнямі аганькоў.

Гэта аганькі не дзеля прыгожасьці,—**гэта аганькі вялікай будучыны працоўных Савецкага Саюзу.**

Апошнія словы т. Кржыжаноўскага пакрываюцца гучнымі, доўга нясьціхаючымі воплескамі. Усе ўстаюць і сьпяваюць «Інтэрнацыянал».

Настрой у дэлегатаў узьняты, бадзёры. Ён сьведчыць аб тым, што працоўныя Савецкага Саюзу ўпэўнена ідуць па шляху сацыялістычнага будаўніцтва, пад лёзунгам—індустрыялізацыі прамысловасьці і калектывізацыі сельскай гаспадаркі.

* * *

Так ужо чацьверты дзень Зьезд Саветаў разглядае пытаньні вялікай важнасьці. Ад 10-й гадзіны раніцы да 9-й гадзіны вечара ідзе дзелавая праца Зьезду.

Я. ЗБУРЖЫНСКІ

Водгукі 5-га зьезду за межамі.

МАСКВА. У аўстрыйскім, вэнгерскім балканскім, нямецкім, чэха-славацкім друку агалошаны падрабязныя вытрымкі з дакладу т. Рыкава на зьезьдзе саветаў. Лёндanскія газэты зьмясьцілі толькі кароткія вытрымкі дакладу. Ад камэнтарыяў газэты акуль стрымліваюцца. Артыкул «Рудэ Права» з камэнтарыямі адносна даклада Рыкава забаронен цэнзурай.

„Рэвалюцыйныя" задачы Амстэрдамскага Інтэрнацыяналу.

ПРАГА, 23-5. Пачалася сэсія Выканкому Амстэрдамскага Інтэрнацыяналу прафсаюзаў. На першым пасяджэньні быў заслухан даклад сакратара Выканкому Канцэнбаха. У спрэчках галяндзкі прадстаўнік адзначыў актыўнасьць чырвоных прафсаюзаў на Далёкім Усходзе, а таксама ў Паўднёвай Амэрыцы і Аўстраліі. **Купэрс прапанаваў арганізаваць паездку амстэрдамцаў у гэтыя краіны дзеля ўзмацненьня барацьбы супроць рэвалюцыйнага прафруху.**

За што іх расстралялі.

МАСКВА. Пад такім загалоўкам газэта „Гудок" паведамляе падрабязнасьці змовы транспартных шкоднікаў. Іх было больш 20 чалавек. Усё гэта былыя акцыянэры Маскоўска-Казанскай, Паўднёва-Ўсходняй, Разана-Уральскай і Віндава-Рыбінскай чыгункі.

Мэкк і Вялічка сталі на чале гэтай кампаніі шкоднікаў. „Гудок" піша: „яны спрабавалі стварыць цяжкі транспартны крызіс. Яны спрабавалі стварыць гэты крызіс шляхам развалу ў першую чаргу цягніковага парку. Для гэтага па пляну запускалі парк, псавалі цягніковыя катлы і мэханізм, а таксама проста зьнішчалі годныя паравозы або здавалі іх, як лом, Рудметалгандлю. Гэтыя агідныя шкоднікі разбілі шмат цягнікоў хадавых сэрый (О. Д.—вялікае і інш.). Яны здавалі ў лом годныя запасныя часткі цягнікоў. Яны ўжылі ўсе свае „таленты» на тое, каб шкодніцкай дэзарганізацыяй парушыць сыстэму запасных частак на заводах ВСНГ. Руйнаваньне паравознага парку яны прыкрывалі фальшывымі статыстычнымі данымі. Яны аблыталі складаным павуцiньнем дэзарганізацыі ўсе рацыяналізатарскія мерапрыёмствы. Яны не абсталёвалі цягнікоў ваданагравацелямі і перапераграваццелямі.

Паны Мэккі мелі непасрэдную сувязь з шахцінскімі „гэроямі" і прымалі ад іх нягодны апал. Нягодны апал выдаваўся на цягнікі. Гэта выклікала перагараньне катлоў, прыпынкі з-за нагону пару. Гэта выклікала нездаваленьне брыгад. Але гэтым не абмяжоўвалася шкодніцкая дзейнасьць паноў акцыянэраў. Яны злосна запусьцілі сыстэму забясьпечаньня вадой, складалі няправільныя графікі таварных і пасажырскіх паяздоў. Яны спрабавалі, нарэшце, затрымліваць перавозку грузаў. Але і гэтага мала.

Паны Мэккі распрацавалі падрабязны плян дэзарганізацыі ўсіх галін транспартнай гаспадаркі. Іх тайным жаданьнем было зрабіць немагчымым перавозку вайсковых грузаў. Няма магчымасьці пералічыць усе справы, пляны і мары шкоднікаў. Досыць сказаць, што гэты плян ня быў праведзен у жыцьцё толькі дзякуючы таму, што АДПУ СССР своечасова пасадзіла бандытаў за краты, пачаўшы першыя арышты ў лютым 1928 г.

Для таго, каб уявіць сабе, як далёка заходзілі пляны паноў-акцыянэраў, досыць бегла азнаёміцца з адным з гэтых плянаў. Тут мы маем справу з наглым праэктам увядзеньня „звыштэрміновых цягнікоў сэрыі „А" Гэту сэрыю яны самі надумалі, сэрыю так сказаць, цягнікоў-шкоднікаў. Увядзеньне гэтых цягнікоў патрабавала-б зьмены ўсіх мастоў Савецкага Саюзу, зьмены ўсіх рэек, верхняй будовы шляху, зьмены ўсіх насыпаў, як і перабудовы ўсіх станцый Савецкага Саюзу. Гэта-б каштавала шмат мільярдаў руб. Яны разьлічвалі распыліць тыя мільярды, якія пралетарыят нашай краіны з такімі цяжкасьцямі здабывае ўпартай працай. Але жарты былі своечасова спынены пільнасьцю АДПУ.

Трэба сказаць, што ў выкрыцьці шкодніцкай шайкі прымалі непасрэдны ўдзел тысячы рабочых, членаў нашага саюзу, саюзныя органы і цэнтральны камітэт саюзу. Звыш тысячы цяпкоўскіх машыністаў далі свае паказаньні па гэтай справе. У гонар асноўнай масы нашых спэцыялістаў трэба сказаць, што ў выкрыцьці банды Мэкка прымала блізкі ўдзел значная колькасьць інжынэраў і тэхнікаў. З гэтымі спэцыялістамі рабочая кляса нашай краіны зьвязана вялікаю прыязьню і супольнай працай.

Няправільныя нормы зносшаньня пальцавядучых крывашыпаў, як і перараўняшэньне, з мэтаю шкодніцтва памярыцеляў былі выкрыты пры садзейнічаньні шэрагу інжынэраў, нашых таварышоў па барацьбе і працы. Гэтых таварышоў рабочая кляса здолее адмежаваць ад спэцаедства.

Шкоднікі ў спробе зруйнаваць наш вагонны парк дайшлі да таго, што выдумалі вагоны з асобнай канструкцыяй, язда ў якіх будзе напамінаць перажываньні марской качкі. Зараз гэта белакостная сволач у руках пралетарскай улады. Адны пакараны найвышэйшаю мераю, другія адасланы ў канцэнтрацыйныя лягеры і ва пагрузкай дроў або на распрацоўцы тарфяных балот зразумеюць, як лёгка быць тым рабочым, давер'е якога яны такім агідным спосабам ашукалі.

У КІТАІ.

Дзейнасьць камуністычных атрадаў у Гуандуні.

ШАНХАЙ, 24-V. Агенцтва Тохо паведамляе з Ганконгу, што кантонскія камуністы, колькасьць якіх, як лічыць агенцтва, дасягае 3.000 чалавек, падрыхтоўваюць у Кантоне паўстаньне пры дапамозе рабочых. У раёне паўночнае і ўсходняе рэчак апэруюць значныя камуністычныя атрады.

Японія ратуе сваё становішча ў Кітаі.

ТОКІЁ. 23-V. Увесь японскі друк паведамляе, што ўчора адбылася нарада прадстаўнікоў усіх міністэрстваў. На гэтай нарадзе былі намечаны галоўныя моманты мяркуемай япона-кітайскае згоды. Згодна гэтага праэкту, Японія прызнае аўтаномнасьць Кітаю пры ўмове скасаваньня некаторых галін анадаткаваньня і ўтварэньня згоды ня аснове ўзаемнасьці. Далей Японія згаджаецца зьнішчыць экстэрытарыяльнасьць, але ў парадку паступовасьці. Японія прызнае прынцып узаемнасьці ў пытаньні аб навігацыі ў водах кожнае з дзяржаў, але з тым, каб ня былі зьменшаны ці страчаны правы і інтарэсы Японіі, замацаваныя за ёю ў сучасны момант. Нарэшце, Японія прызнае прынцып звароту тэрыторыі канцэсій, але зноў у парадку паступовасьці.

Японскі пасланьнік у Кітаі Іошызава выяжджае заўтра ў Кітай.

Згода кітайскае і японскае ўлады.

ШАНХАЙ, 24-V. Кітайская і японская ўлада ў Ханькоў утварыла згоду. Кітайцы спыняюць байкот і канфіскацыю японскіх тавараў. Японцы вывозяць сваіх маракоў, якія знаходзіліся ў Ханькоў з красавіка 1927 году, і выплачваюць 6 тысяч даляраў сям'і кулі, забітага летась японскімі маракамі.

Змова Фынь-Юй-Сяна.

ШАНХАЙ, 22-5. „Норт Чайна Дэйлі Ньюс» паведамляе на падставе японскіх вестак, што на кватэры Фынь-Юй-Сяна выкрыты дакументы, якія даводзяць існаваньне змовы на чале з Фынь-Юй-Сянам і Ван-Цзын-Вэем. Апошні ў пачатку сакавіка сёлета набываў у Нямеччыне і Францыі вайсковыя прылады. У выпадку посьпеху змовы да Фынь-Юй-Сяна павінны былі перайсьці ўсе вайсковыя справы, а да Ван-Цзын-Вэя—цывільнае кіраўніцтва.

Чан-Кай-Шы дамагаецца дапамогі Мукдэну.

ХАРБІН, 24-V. Як паведамляюць з Мукдэну, Чан-Кай-Шы дамагаецца, каб Чжан-Сюэ-Лян узяў актыўны ўдзел у кампаніі проці Фынь-Юй-Сяна. Між іншым, Чан-Кай-Шы прапануе пасунуць мукдэнскае войска на поўдзень ад Шанхай-Гуаню. За гэта мукдэнцам абяцаецца пасада гарадзкога галавы ў Цяньцзіне. Мукдэнскі арсэнал працуе пры поўнай нагрузцы.

Чжан-Сюэ-Лян падрыхтоўваецца.

ХАРБІН, 22-5. Чжан-Сюэ-Лян тэрмінова склікаў нараду ўсіх маньчжурскіх лідэраў. Нарада разгледзіць пытаньні, зьвязаныя з выступленьнем Фынь-Юй-Сяна. У абежнай [illegible] Чжан-Сюэ-Ляна наконт апошніх падзей зазначана: „У гэты трывожны момант патрэбна асьцярожнасьць у перамовах і зносінах з асобнымі групоўкамі. Трэба быць напагатове для абароны 3-х усходніх правінцый».

Зьезд нямецкае кампартыі.

БЭРЛІН. 23-5. Зьезд нямецкае кампартыі, назначаны на 5-10 мая ў Дрэздэне і адкладзены ў зьвязку з майскімі падзеямі ў Бэрліне, адбудзецца 9—15 чэрвеня, як відаць у Гамбургу.

РЭПАРАЦЫЙНАЕ ПЫТАНЬНЕ.

Рэпарацыйныя перамовы ня выходзяць з тупіку.

БЭРЛІН, 23-У. Увесь буржуазны друк аднадушна заяўляе аб узьнікненьні сур'ёзных цяжкасьцяў на парыскай рэпарацыйнай канфэрэнцыі. Цяжкасьці выкліканы, з аднаго боку, зьместам мэмарандуму, які зьяўляецца адказам на нямецкія агаворкі да пляну Юнга. Водлуг думкі друку, адказ саюзьнікаў у значнай ступені зьмяняе плян Юнга не на карысьць Нямеччыны. Паводле думкі нямецкіх колаў, важнейшаю перашкодаю на шляху да згоды зьяўляецца адмова, якая датычыцца патрабуемага Нямеччынай мараторыя.

Нацыянальны друк патрабуе катэгарычнага адхіленьня мэмарандуму саюзьнікаў. Ускладненьні рэпарацыйных перамоў, з другога боку, выкліканы сур'ёзнымі разгалосьсямі ўнутры нямецкай дэлегацыі. Другі галоўны нямецкі экспэрт Фэрглер, як толькі зьявіліся першыя весткі аб тым, што саюзьнікі адхіляюць найбольш важную частку нямецкіх агаворак, заявіў аб адстаўцы. Наступнік Фэрглера—Кастль—член прэзыдыуму і кіраўнік справамі агульна-нямецкага саюзу прамыслоўцаў.

Чаму нямецкі экспэрт па рэпарацыях падаўся ў адстаўку

ПАРЫЖ, 24-V. Як паведамляюць францускія газэты, нямецкі экспэрт Фэрглер падаўся ў адстаўку з прычыны таго, што ён дамагаўся неабходнасьці вызначыць сярэдні разьмер штогодных узносаў Нямеччыны ў 1.650 міліёнаў марак, як патрабаваў спачатку Шахт. Апроч таго, Фэрглер ня лічыць магчымым плаціць далей, як 37 гадоў, г. зн. згашаць саюзьніцкую запазычанасьць Амэрыцы за кошт Нямеччыны. Гэтая падстава адстаўкі Фэрглера сьведчыць, наколькі сур'ёзным зьяўляецца сучасны крызіс у працы канфэрэнцыі. Францускі друк спрабуе стварыць уражаньне, што гэтыя патрабаваньні высоўваліся толькі Фэрглерам, як прадстаўніком нямецкае цяжкае прамысловасьці. Аднак, на справе гэтыя патрабаваньні адпавядаюць напрамку нямецкае дэлегацыі. Друк загадзя ўскладае ўсю адказнасьць за магчымы разрыў на нямецкіх экспэртаў і падкрэсьлівае іх вялікую залежнасьць ад нямецкае цяжкае прамысловасьці.

Амэрыка імкнецца зблізіцца з Нямеччынаю.

ВАШЫНГТОН, 20-V. Афіцыйна паведамляецца, што прэзыдэнт Гувэр прапанаваў пайсьці на некаторыя ўступкі па пытаньні аб скарачэньні выдаткаў Нямеччыны на ўтрыманьне амэрыканскай акупацыйнай арміі. Канкрэтны зьмест прапановы Гувэра не агалошан; вядома толькі, што справа ідзе аб раскладцы тэрмінаў выплат, належачых з Нямеччыны. Прапанова Гувэра мае ўмоўны характар, наколькі яна павінна быць зацьверджана кангрэсам.

Англія перад выбарамі.

Заява лібэральнай партыі аб замежнай палітыцы.

ЛЁНДАН, 23-5. Агенцтва Рэйтар паведамляе: „апублікавана афіцыйная заява аб замежнай палітыцы лібэральнае партыі, якая падпісана Лейд Джорджам і іншымі лібэральнымі лідэрамі. У гэтай заяве ўказваецца, што першым пунктаў замежна-палітычнай праграмы лібэралаў высунуты: «па магчымасьці больш скорае агульнае скарачэньне ўзбраеньняў, нагоджаньне з Паўночна-Амэрыканскімі Злучанымі Штатамі [illegible]

Бурныя сцэны ў францускім парлямэнце.

[illegible]

... вую хвіліну перапынялі Кашэна выгукамі аб „чырвоным тэроры“, называлі першамайскія падзеі «інсцэніроўкай» і дагаварыліся да таго, нібы кампартыя загадзя змовілася з Тард'е (міністр унутраных спраў) аб масавых ... ставу, Тард'е заявіў, што ён гатоў зьлітавацца над імі, і напомніў аб ролі сацыял-дэмакратаў у бэрлінскіх падзеях. Тэрміновасьць інтэрпэляцыі Кашэна адхілена большасьцю 326 галасоў супроць 258.

У Саюзе ССР.

Пастанова ЦК УсеКП(б) аб працы ў галіне зьнішчэньня няпісьменнасьці.

МАСКВА. 23-V. ЦК УсеКП(б) ухваліў пастанову аб працы ў галіне зьнішчэньня няпісьменнасьці. ЦК прапануе рашуча ўзмацніць тэмп зьнішчэньня няпісьменнасьці, ахапіўшы ў першую чаргу ў горадзе індустрыяльных рабочых і новыя пласты пралетарыяту, а на вёсцы—парабкоў, рабочых савгасаў, сэзоньнікаў, беднату і сяброў калгасаў. Неабходна зьнішчыць няпісьменнасьць індустрыяльных рабочых у гадавы, а рабочых савгасаў і сяброў калгасаў—у 2-хгадавы тэрмін.

Пастанова зазначае, што таварыства „Прэч няпісьменнасьць» праводзіла сваю працу замкнута, апаратнымі мэтадамі і ня здолела арганізаваць навакол зьнішчэньня няпісьменнасьці шырокае грамадзкасьці. Таварыства „Прэч няпісьменнасьць“ павінна рашуча перабудаваць мэтады сваёй працы. Пастанова кажа таксама, што ў некаторых усходніх рэспубліках і абласьцёх, а таксама сярод нацыянальных меншасьцяй, задача зьнішчэньня няпісьменнасьці зьяўляецца галоўнай і самай значнай задачай усяе культурнае працы.

ЦК прапануе прадугледзець у дзяржаўным бюджэце на 1929—30 год значнае павялічэньне асыгнаваньняў на датацыі адсталым раёнам (Цэнтральна-Чорназёмная вобласьць, Сярэдне-Волская вобласьць) і ўсходнім нацыянальным рэспублікам і абласьцём.

35-ГОДЗЬДЗЕ МАСКОЎСКАЙ АРГАНІЗАЦЫІ ЎсеКП(б).

МАСКВА. У калённай залі Дому Саюзаў адбылося ўрачыстае пасяджэньне з повада 35-годзьдзя маскоўскай арганізацыі ЎсеКП(б). Сэкратар маскоўскага камітэту т. Бауман адзначыў, што маскоўская арганізацыя заўсёды трымала высока сьцяг бальшавізму. Ад імя ЦК УсеКП маскоўскую арганізацыю вітаў т. Яраслаўскі, які адзначыў, што яна заўсёды заставалася вернай ленінізму і з барацьбы з хістаньнямі выходзіла заўсёды яшчэ больш згуртаванай.

Сход наладзіў авацыю прысутнічаўшым старэйшым бальшавікам—заснавальнікам маскоўскай арганізацыі—Міцкевічу, Уладзімірскаму, Вінакураву і інш. Маскоўскую арганізацыю віталі таксама прадстаўнікі Ленінградзкай, Тульскай і Цьвярской арганізацый УсеКП(б), а таксама рабочыя прадстаўнікі маскоўскіх фабрык, заводаў, Донбасу і інш.

Падрыхтоўка да перавозкі уральскае нафты.

Прэзыдыуму ЦК саюзу воднікаў пасьля дакладу намесьніка старшыні Уральскага выканкому т. Андронікава прапануе НК Шляхоў неадкладна распачаць падрыхтоўку флёту для рэгулярных перавозак уральскае нафты. У першую чаргу НК Шляхоў разам з прадстаўнікамі краявых урадавых і грамадзкіх арганізацый Уралу павінен намеціць мерапрыёмствы для паглыбленьня рэчак Белай і Чусавой. Апроч таго, на думку ЦК саюзу воднікаў, трэба распачаць пабудову спэцыяльнае нафтавае прыстані.

Новыя дасьледчыя партыі едуць на Урал.

ЛЕНІНГРАД, 24-У. Геалёгічны камітэт паслаў на Чусоўскія нафтавыя месцароды дзьве дадатковыя партыі—тапаграфічную і геалёгічную. Сьпешна арганізоўваюцца два геалёга-дасьледчыя атрады для закладкі 4-х новых буравых скважын.

Рост ліку вынаходак.

ЛЕНІНГРАД, 24-V. Апошнія мерапрыёмствы ўраду па ўрэгуляваньні вынаходніцкай справы выклікалі моцны прыток заяван вынаходцаў. За 7 месяцаў бягучага гаспадарчага году ў камітэт па справах вынаходак паступіла 13000 заявак—стольні, як за ўвесь мінулы год.

5000 з ліку гэтых заявак зроблены рабочымі і інжынэрамі. Некаторыя заводы далі заданьне адабраць з гэтых заявак неабходныя ім вынаходкі.

Нябывалы лівень у Днепрапятроўску.

ДНЕПРАПЯТРОЎСК, 24-У. Учора над горадам пранеслася навальніца з градам і лівнем нябывалай сілы. Вялікія патокі вады рынуліся па вуліцах гораду, змываючы ўсё па дарозе. Вышыня вады на праспэкце ў цэнтры гораду дасягала аднаго мэтра. Вада зносіла пешаходаў, кіёскі, платы, размыла тратувары, заліла сутарэньні. Лівень цягнуўся 3 з паловаю гадзіны. У нізкіх месцах гораду зьнесены старыя будынкі і заліты аднапаверхавыя дамы. Ёсьць чалавечыя ахвяры; пакуль знойдзена 12 трупаў. Страты дасягаюць буйных разьмераў. Пажарныя часьці бязупынна працуюць над выкачваньнем вады. Лівень нанёс буйныя страты мясцовым заводам. Нармальная праца мэталюргічнага заводу імя Пятроўскага была парушана. У шэрагу цэхаў праца зусім спынілася.

Фэльетон.

Пад цягнік, альбо зноў у Аршыцу?

Рака сьмерці працякае праз Воршу. Не седавалосы Дняпро,—ён чысты, крышталёвы, бяз плямаў. Ёсьць другая рака,—брудная, гразкая,—рака абываталяў і мяшчан. Завецца яна Аршыцай. Мутнымі вечарамі падыходзіць да яе Фэрапонт Сапрановіч, кашляе майскім кашлем, ускідвае на лоб непатрэбныя акуляры і ціхім, магільным голасам апавядае:

— Страшэнная рака. Паданьні расказваюць, што ў ёй жыве вадзянік. Кожны год яму патрэбна чалавечая кроў. Тысяча агентаў «цара Аршыцы» шукаюць на зямлі патрэбную ахвяру. Бывае, што і двух чалавек штурхаюць у рэчку, от і сёлета...

Наляцеўшы вецер зрывае капялюш Фэрапонта Сапрановіча, былога ўласьніка фабрыкі папярос з маркаю «Орша—город, высший сорт». Вецер ня хоча слухаць бяззубага шамканьня аб міфічных лягэндах і паданьнях, гнілой Аршыцы і вадзяніку. Сьвежы вецер рабочай і грамадзкай зацікаўленасьці патрабуе аб'ектыўнага аналізу трагічнага выпадку на Аршыцы.

— Хто вінават, што двое былых бяспрытульных—Маскаленка Тодар і Галынец Янка кінуліся тапіцца ў Аршыцу?

Усе ведаюць, што Маскаленка і Галынец пасьпяхова скончылі сьлясарную майстэрню Мсьціслаўскай дзіцячай камуны, што яны ў Воршы вытрымалі выпрабаваньне на сьлесароў 6 разраду, што біржа працы пасылала на работу несяброў саюзу, пакідаючы беспрацоўнымі цэлы год двух бяспрытульных.

Яны яшчэ маладыя, толькі ўзыходзячыя на ганкі жыцьця, жадалі работы, работы і работы. Прыходзілі на закінутую ў задняпроўскую глуш біржу працы. Плакалі, ламалі рукі. Яны былі згодны цалаваць чаравікі загадчыка біржы, у якога замест сэрца—цагліны кавалак і замест чалавечых нэрваў—іржаўлены дрот. Ім заўсёды,—як прыкра і больна!—ім заўсёды прыглушаным шыпеньнем адказвалі звычайным, штодзённым, падобным адно да другога:

— Вон, чорнамазыя! Вон!

І яны ішлі, ішлі сьветлымі аршанскімі вуліцамі, залітымі электрычнасьцю і пражорлівым гулам сьвятошнага натоўпу. Ішлі да прыватных саматужнікаў за 14-гадзінным днём, трыма грыўнамі зарплаты і мордабоем п'янага майстра.

А ў пачатку мая саматужнікі ім сказалі, што ў іх няма сыравіны, што ім самім нечага рабіць, што яны ім больш непатрэбны. Маскаленка і Галынец апынуліся на вымытых вясеньнім дажджом тратуарах. Без работы. Без капейкі грошай. Без пэрспэктывы на будучыню.

— Што рабіць? Куды пайсьці? Як жыць? Паехаць у вечныя экскурсіі—Ворша—Масква—Уладывасток? Запамятаваць сьлясарства і ўспомніць няхітрую, але рызыкоўную тэхніку і тактыку наступу на сытую, адкормленую масу людзей? Альбо аддацца ў абыймы вадзяніка Аршыцы, апынуцца ў зялёным раю ці ў чорным пекле (якая розьніца), дзе ня трэба клапаціцца аб кавалку чорстваго хлеба і шклянцы прэснай вады?

Яны парашылі зрабіць апошняе. „У адзін з прыгожа-вясеньніх дзён“, калі Аршыца дыша пахам адкідаў і трушчоб гораду, бяспрытульні[я] лі на раськвечаную вольху [на]мант, напярэдадні сказаўшы таварышу апошняе „бывай“, ў рэчку. Забулькацела вада, [за]шаласьцелі вербы, ліпы, во[...]

Толькі выпадковасьць в[ыратавала] Маскаленку і Галынца. Каб н[е] новіч і іншыя міжвольныя самагубцы расхаджвалі-б у п[...] няпрытомных выцягнулі [...] Больніца. Мацярынскі догляд. [...]ровы. Яны зноў на вуліцы.

Ізноў у такім-жа парадк[у] чорныя, расфарбаваныя сажа[й] дні. Загадчык біржы бяз нэр[ваў,] цаглінаю замест сэрца. Нявы[рашаныя] пытаньні—для чаго вучыл[і,] чаго нас бралі з вуліцы? [...] было для такога жыцьця губляц[ь] „курортныя“ рысы характ[ару,] атручвацца сьвядомасьцю для [гра]масьці?

І, адчуваючы фальшывасьц[ь] сьветапогляду, васемнаццат[і]гадовыя юнакі заходзяць у цёмны ку[т] рохкутніка гарадзкога саду, галоднымі вачыма на стракаты[я] лы натоўп і, зьмораныя дзянно[й] нёй, кладуцца на росную зям[лю.]

Яны бачаць дзіўныя і сало[дкія сны.] Вецер вялі-і-кі,—ня в[ецер, а] завіруха гуляе над Воршай,— на біржу працы, падхапляе [...]ка за полы паліто, і гоніць-го[ніць да] самай Аршыцы, а там празры[сты ва]дзянік, з сінімі травяністымі [вала]мі цягне яго ў вадзяныя нетры.

Але гэта толькі сон, як[і чакае] перетварэньня ў сапраўднасьц[ь.]

Цім. Зар[ы].

ПА БЕЛАРУСКАЙ ССР.

(Ад нашых карэспандэнтаў).

Сяўба на Аршаншчыне.

Ворша, 23-5. Яшчэ па пляну веснавой пасеўнай кампаніі меркавалася пашырыць пасеўную плошчу ў савгасах на 13 проц. Гэта павінна было быць зроблена за лік цаліны і за лік папару, які быў да гэтага году незанятым. Папар мысьлілі засеяць пераважна вікай, але аказалася, што насеньня вікі не завезьлі і яго трудна дзенебудзь купіць. Некаторыя савгасы закупілі насеньне вікі на прыватным рынку, а некаторыя не, і пагэтаму выканаць плян аб пашырэньні пасеўнай плошчы поўнасьцю будзе вельмі цяжка і некаторыя савгасы яго ня выканаюць.

Пасеўная плошча па калгасах будзе павялічана на 9,1 проц. супроць мінулага году.

Сяўба ўжо пачалася, але ў некаторых савгасах распачаць сяўбу немагчыма, бо разьліў Дняпра заліў усё поле.

Штучныя ўгнаеньні савгасы маюць. Самі савгасы сабралі попелу 60 цэнтн. і прымацаваныя да іх установы і арганізацыі 100 цэнтн.

У савгасе Межава сяўба пачалася яшчэ 13 мая. Трактары працуюць у дзьве зьмены і сеялкі таксама. У гэтым савгасе плошча яравых пасеваў пашыраецца на 4 проц., а пасеў лёну—на 300 проц. супроць мінулага году. Усяго пад яравой у гэтым годзе ў савгасе Межава будзе занята 241 гэктар на палёх, 18 у саду і 26 г. у гародзе. Бульбу сеяць савгас яшчэ не пачынаў.

Зімовыя ў гэтым савгасе вышлі з пад сьнегу кепскімі і толькі адно поле ідзе добра.

Намесьнік загадчыка савгасам Межава ня ведае што гэта такое сацыялістычнае спаборніцтва. Іх ніхто на спаборніцтва не выклікаў і яны таксама нікога. Але рабочыя працуюць добра і адносяцца да ўсёй працы і да гаспадаркі сьвядома і клапоцяцца аб палепшаньні становішча савгасу.

Наогул аб сацыялістычным спаборніцтве ў Аршанскай акрузе ўспомнілі позна і далі толькі ўказаньні райёнам арганізаваць спаборніцтвы.

Як ідзе сяўба наогул па акрузе, як выконваецца аграмінімум—зьвестак няма, але цяпер акруговы зямельны аддзел намандыраваў у раёны працаўнікоў акругі для праверкі правядзеньня сяўбы і выкананьня пляну яе.

А. Калюжны.

Пачаўся вучот аб'ектаў абкладаньня.

Ворша, 25-V. У акрузе пачала[ся праца] па вучоту аб'ектаў абкладаньня [індывідуальным] гаспадарчым падаткам. Агітацыйн[а-]тлумачальная праца па с.-г. пада[тку бы]ла праведзена ў вёсках яшчэ [у] пачатку вясны. Да гэтага часу в[ыяўлены] кулацкія гаспадаркі, якія павінны абкладацца падаткам у індывід[уальным] парадку. Усяго на акрузе адабра[на ...] кулацкіх гаспадарак, што склада[е ...] агульнага ліку сялянскіх гаспадар[ак ак]рузе. У ліку моцных гаспадарак [аказала]ся і гаспадарка старшыні сель[савету] Круглянскага райёну: кулак [быў] старшынёю сельсавету. Цяпер старшыню зьнялі з працы і вы[ключылі] са складу сяброў сельсавету.

Трэба адзначыць, што бедната сьвядома і актыўна ўвесь час да[памагае] выяўляць кулацкія моцныя га[спадаркі] для абкладаньня індывідуальным [падат]кам. Як і ў мінулым годзе, кулакі [спра]чываюць скардзіцца, што іх ня[правільна] адвесьлі да групы плацельшчыка [індыві]дуальнага падатку.

Ва ўсіх райёнах ужо праведзе[ны пле]нумы райвыканкомаў і нарады с[тар]шынь сельсаветаў, на якіх разглядаўся [за]кон аб сельска-гаспадарчым п[адатку і] інструкцыя аб яго правядзеньні.

На акруговай і райённых фін[ансавых] нарадах запрапанавана ўсім рай[ён]ам і сельсаветам зьвярнуць а[сабліву] ўвагу на поўнае выяўленьне ўсі[х аб'ек]таў абкладаньня.

А.

Завод керамічна-бэтоннай вытворчасьці.

Барысаў, 24-V. Прэзыдыумам гарсавету ўзбуджана хадайнічаньне перад АВК аб водпуску 13500 руб. на вышукваючы[я ра]боты па пабудове кера[мічна-]бэтоннага заводу.

Будуем новую школу.

Сяляне в. Шычы, Калінкав. раён, Мазырскай акр., на агульным сходзе пастанавілі: пры пабудове ў гэтым годзе новай школы ў вёсцы, усе матар'ялы, якія патрабуюцца для пабудовы, цэмант, хворост, гліну, цэглу, і лесаматар'ялы—даставіць у школу натурай, для чаго кожны селянін дае згоду адвесьці па некалькі гуж-дозаў або адпрацаваць некалькі дзён. Месца пад школу адводзіцца ў асяродзьдзі населённага пункту.

М.

Спыніце пасечку ле[су].

(Самахвалавіцкі раён, Менш[ская акр.])

Дзяржаўны лес Дубова-Логска[га ...] бязьлітасна высякаецца парубш[чыкамі не толь]кі ўначы, а нават і ўдз[ень.]

На запытаньне ваколічных [сялян,] дзяцей, чаму гэтак зьнішчаюць н[ароднае] багацьце, кажуць, што лес зусі[м] нікім не ахоўваецца, а лясьніц[тва] само не зьвяртае належнай у[вагі на] гэта.

Трэба як хутчэй спыніць гэт[ую бязь]літасную пасечку лесу.

ХАТЫ-ЧЫТАЛЬНІ І БАРАЦЬБА СА ШКОДНІКАМІ СЕЛЬСКАЕ ГАСПАДАРКІ.

З 26 мая па 10 чэрвеня будзе праводзіцца двухтыднёвік барацьбы са шкоднікамі сельскае і лясное гаспадаркі.

Кожнаму з нас добра вядома, што шкоднікі для гаспадаркі прыносяць надзвычайна вялікія страты. Каб зьберагаць штогод мільёны пудоў жыта, пшаніцы і іншых збожжавых культур, якія зьнішчаюцца шкоднікамі—трэба барацьбу з гэтымі шкоднікамі зрабіць ударнаю і сталаю.

У вёсцы трэба стала ўзяцца за гэтую працу нашым хатам-чытальням і чырвоным куткам. Трэба ўсю гэтую працу цесна ўвязваць са ўсёй аграпрапагандай і задачамі падвышэньня ўраджайнасьці, праводзячы штодзённа і стала. Каб лягчэй было праводзіць усю гэтую працу, хатніку неабходна выкарыстоўваць увесь актыў, сельска-гаспадарчыя гурткі, гурткі асоавіяхіму і прыродазнаўчыя, прыцягнуўшы да ўдзелу і дапамогі вясковы камсамол, настаўніка і аграноміа.

Усю масавую працу ў гэтым напрамку хатам-чытальням прыдзецца праводзіць шляхам галосных чытак, масавых гутарак і лекцый на тэмы аб шкодніках сельскае гаспадаркі і мерах барацьбы з імі, выкарыстоўваючы для падмацаваньня пададзеных фактаў мясцовыя матар'ялы. У галіну масавае працы трэба ўключыць і правядзеньне экскурсій з сялянамі ў калгасы, савгасы, дасьледчыя палі і г. д., дзе-б селяніну можна было азнаёміцца з гатунковымі расьлінамі, з мерамі барацьбы са шкоднікамі і г. д. Побач з гэтым надзвычайна будзе важна—шырока папулярызаваць і прасунуць у бядняцка-серадняцкія гушчы насельніцтва сельска-гаспадарчую літаратуру, асабліва па пытаньнях барацьбы са шкоднікамі.

Вялікую працу ў справе барацьбы са шкоднікамі сельскае гаспадаркі і дапамогі хаце-чытальні павінны праводзіць гурткі—сельска-гаспадарчыя, прыродазнаўчыя і асоавіяхіму, сваім прыкладам па выкананьні тых ці іншых мерапрыёмстваў у барацьбе са шкоднікамі, яны павінны заахвочваць усю вёску. Пры кожнай хаце-чытальні раім арганізаваць куток „шкоднікі нашых палёў і як з імі змагацца“, тут трэба сабраць калекцыі шкоднікаў палёў, гародаў, садоў данае мясцовасьці, з паказаньнем, якую шкоду яны прыносяць і як з імі змагацца, тут-жа трэба ў лічбах паказаць колькі псуюць збожжа шкоднікі, для гэтага таксама прыдзецца выкарыстаць мясцовыя факты.

Важна, каб да справы барацьбы са шкоднікамі прыцягнуць усю масу бядняцка-серадняцкага насельніцтва і шляхам правядзеньня вышэй адзначаных мерапрыёмстваў і дапамогі мясцовых аграномаў навучыць селяніна ўсім найбольш даступным спосабам барацьбы са шкоднікамі **і дабіцца іх пагалоўнага зьнішчэньня.**

Пры правядзеньні ўсяе кампаніі хатнікам патрэбна мець на ўвазе папулярызацыю хімізацыі сельскае гаспадаркі, неабходна растлумачыць працоўнаму насельніцтву значэньне хіміі ў справе палепшаньня сельскае гаспадаркі, у справе барацьбы са шкоднікамі, дамагаючыся ў кожнай вёсцы арганізацыі гуртка і ячэйкі Асоавіяхіму.

Лін. Сеўрук.

АБ ПРАЦЫ З АГРАЎПАЎНАВАЖАНЫМІ.

(У парадку абмеркаваньня).

Інстытут аграномічных упаўнаважаных утваран згодна пастановы IV сэсіі ЦВК СССР па пытаньні аб узьняцьці ўраджайнасьці. Утварэньне інстытуту аграупаўнаважаных мела на ўвазе ў першую чаргу ўтварыць з савецкага актыву вёскі такія кадры памоцнікаў спэцыялістам сельскае гаспадаркі, абапіраючыся на якіх зямельным органам і саветам было-б лягчэй правесьці цэлы шэраг самых простых агратэхнічных мерапрыёмстваў у сельскай гаспадарцы. Адначасова інстытут аграўпаўнаважаных **павінен дапамагчы** саветам і земорганам больш поўна высьветліць гаспадарчыя асаблівасьці кожнага райёну, вёскі і накіраваць гаспадарчую ініцыятыву шырокіх мас сялянства па належным лагву.

Згодна палажэньня, аграномічныя ўпаўнаважаныя пасёлкаў і вёсак выбіраюцца на агульных сходах пасёлкаў і вёсак. Аграупаўнаважанымі-ж камун, арцеляў, таварыстваў па грамадзкай апрацоўцы зямлі зьяўляюцца старшыні саветаў гэтых аб'яднаньняў.

Прыблізна на кожныя 10 двароў у пасёлку або вёсцы павінен быць адзін аграўпаўнаважаны і адзін кандыдат да яго. Аграўпаўнаважаны абіраецца на 2 гады, аднак можа быць раней адкліканы ў тым выпадку, калі ён выконвае ўскладзеныя на яго абавязкі. Аграўпаўнаважаныя па сельсаветах вызначаюцца з ліку сяброў сельсавету прэзыдыумам апошняга. Пастанова агульных сходаў пасёлкаў і вёсак аб выбары аграўпаўнаважаных зацьвярджаецца сельсаветамі, а аграўпаўнаважаныя па сельсаветах зацьвярджаюцца райвыканкомамі. Усе аграўпаўнаважаныя ўваходзяць у склад сельска-гаспадарчых камісій сельсаветаў.

Зусім зразумела, што, утвараючы інстытут аграўпаўнаважаных, у першую чаргу трэба дабіцца адпаведнага сацыяльнага складу аграўпаўнаважаных. Згодна палажэньня, ня могуць быць абранымі ў аграўпаўнаважныя асобы, пазбаўленыя выбарчых правоў. Аднак, пры масавасьці аграўпаўнаважных (на Савецкую Беларусь павінна быць абрана тысяч 30—35) можа пралезьці **ў аграўпаўнаважаныя кулацка-заможны элемэнт.** Л ь г о т ы, якія прадастаўляюцца а г р а ў п а ў н а в а ж а н ы м, права кантролю над правядзеньнем сялянствам найпрасьцейшых агракультурных палепшаньняў, удзел ў камісіях па вызначэньні пашкоджаньняў у сельскай гаспадарцы, удзел у камісіях па вучоту агракультурных палепшаньняў для прадстаўленьня льгот па сельска-гаспадарчым падатку, нарэшце, проста жаданьне сарваць цэлы шэраг мерапрыёмстваў па сельскай гаспадарцы (аграмінімум і інш.)—**усё гэта будзе дастатковым стымулам для напору на бядняцка-серадняцкія масы сялянства з боку кулацтва, з мэтай пралезьці ў аграўпаўнаважаныя і дабіцца сваіх карысных ці шкодніцкіх намераў.** Адгэтуль пільная дбайнасьць бедняты, партыйных і камсамольскіх арганізацый, сельсаветаў для таго, каб склад аграўпаўнаважаных быў у поўнай меры савецкім і адпавядаў вырашэньню тых задач, якія на аграўпаўнаважаных ускладаюцца.

Вышэй мы адзначалі, што аграўпаўнаважаныя павінны быць асноўнымі кадрамі [illegible]

[illegible]

гаспадарцы, які адначасова павінен перавышаць веды звычайнага радавога сялянства. Адсутнасьць увязкі школы з вытворчасьцю ў дарэвалюцыйны час. слабая ўвязка вясковым школ з сельскаю гаспадаркаю цяпер—абавязвае нас шукаць іншых шляхоў для агранамізацыі сялянства. Гэтыя шляхі, зразумела, ёсьць, мы іх ужо выкарыстоўваем, але-ж яшчэ ў недастатковай меры, [illegible]

Кожны аграўпаўнаважаны павінен мець у сябе галоўнейшыя пастановы ўраду, законы аб падняцьці ўраджайнасьці, закон аб аграмінімуме, а таксама лістоўкі і брашуры па ўсіх простых агратэхнічных мерапрыёмствах. Літаратура на першых часох павінна быць дадзена аграўпаўнаважаным бясплатна.

Трэцяя ўмова—**арганізацыя спэцыяльных сельска-гаспадарчых** [illegible]

на вопытныя станцыі, вопытныя палі, аграпункты, калгасы, савгасы і г. д. Практыку экскурсій трэба як мага пашырыць, тым больш, што ў нас у сельскай гаспадарцы, асабліва ў сацыялістычным сэктары, ёсьць шмат дасягненьняў, пра якія павінна ведаць усё сялянства і ў першую чаргу аграўпаўнаважаныя.

Пералічаныя моманты работы з агра[...] [illegible]

[illegible] **ня ажыцьцяўляючы аграмі[німум і] дапамагаючы нам яго прав[одзіць,] у недалёкай будучыне п[авінны] быць актыўнымі працаўні[камі ў] галіне кааперыраваньня і кале[ктывіза]цыі насельніцтва.** Гэтага ня трэба выпускаць з-пад увагі.

Работа з аграўпаўнаважанымі—справа сур'ёзная, якая патрабуе [illegible]

[illegible]

П. Асіпо[ў].

САЮЗ НАВУКІ І ПРАЦЫ СУПРОЦЬ РЭЛІГІІ.

200 навуковых працаўнікоў БДУ аб'ядналіся ў ячэйку „Бязбожнік“ для рашучай барацьбы з рэлігійным дурманам.

Ячэйка выклікала на спаборніцтва па антырэлігійнай барацьбе ўсе навуковыя і навукова-дасьледчыя ўстановы Беларусі.

[illegible]авука і праца пераможа.

У барацьбе, якая ў апошнія гады значна абвастрылася, наш клясавы вораг [illegible] і аднаецца ў царкоўных арганізацыях; рэлігія, як і заўсёды, зьяўляецца [illegible] яго галоўнай зброяй барацьбы супроць пралетарскай дзяржавы, супроць будаўніцтва сацыялізму.

Моцнай зброяй з нашага боку на гэтым фронце барацьбы з імі зьяўляецца [illegible] укараненьне ў шырокія пласты рабочых і сялян ведаў сьветатварэньня і [illegible]цёвых працэсаў—з аднаго боку, з другога боку—жыцьця чалавечай грамады, [illegible] разуменьня ўсяго таго, што дае нам сучасная навука ва ўсіх яе галінах.

Разуменьне законаў сьветатварэньня і жыцьцёвых працэсаў з дастатковай [illegible]расьцю высьвятліць, што ў прыродзе няма ніякіх надпрыродных сіл, што няма [illegible] ні багам, ні д'ябалам, што ўсе працэсы, усе зьявішчы ўтвараюцца згодна [illegible]дным законам.

Разуменьне законаў разьвіцьця чалавечай грамады ў сваю чаргу павінна вы[illegible]чыць, што зараджэньне веры ў багоў і разьвіцьцё розных рэлігій цесна зьвя[illegible] з разьвіцьцём чалавечай грамады, што багоў і д'ябалаў утварыў сам чалавек [illegible]ім уяўленьні ў адпаведнасьці са стадыяй разьвіцьця яго творчасьці.

Веды выб'юць з рук прадстаўнікоў буржуазеі адзін са сродкаў барацьбы [illegible].

Вось чаму ЦССББ горача вітае вучоных і наогул выкладчыкаў БДУ, якія зра[illegible]чылі і выявілі няўхільнае рашэньне весьці рашучы наступ на нашых ворагаў [illegible] рэлігійным фронце, на тым вучастку барацьбы, на якім абкапаліся нашы кля[illegible] ворагі.

Навука—самая магутная зброя супроць забабонаў і рэлігійнага дурману; [illegible]—самае радыкальнае лячэньне ад атруты, якой травяць рабочых і сялян прад[illegible]ікі ўсіх рэлігій.

Навука і праца—адзіны фронт вучоных з рабочай клясай, зьнішчыць ворага [illegible]льні на рэлігійным вучастку барацьбы, але забясьпечыць таксама перамогу [illegible] усіх франтох будаўніцтва сацыялізму.

ПРЭЗЫДЫУМ ЦЭНТРАЛЬНАГА САВЕТУ СБ БЕЛАРУСІ.

[illegible] служым прыкладам для студэнцтва

[illegible] сучасны момант на фронце са[illegible]стычнага будаўніцтва мы разгар[illegible] шырокую працу. Ворагі савецкай [illegible] і дыктатуры пралетарыяту на[illegible]ваюць усе сілы, каб затрымаць [illegible] будаўніцтва, ня даць магчымась[illegible] канструіраваць нашу гаспадарку, [illegible]ць культуру і пабудаваць жыцьцё [illegible] новых бытавых началах. Асаб[illegible] яскрава апазыцыя дыктатуры пра[illegible]рыяту адбіваецца на ідэёвым фрон[illegible]. Ворагі працоўных мас, зразумела, [illegible] якім разе ня могуць быць пры[illegible]нікамі дыялектычна-матэрыялістыч[illegible] сьветапогляду. Замест гэтага яны [illegible]ваюць на першы плян рэлігійныя [illegible]ды і вядуць у гэтым напрамку [illegible]вычайна шырокую агітацыю, якой [illegible]оўныя масы павінны даць адпа[illegible] адпор.

[illegible]У, выпускаючы са сваіх муроў [illegible]іх спэцыялістых, якія павінны [illegible] практычнымі і культурнымі ра[illegible]камі ў гушчы працоўных у сы[illegible] сацыялістычнага будаўніцтва [illegible] асаблівае месца. Унівэрсытэт па[illegible] зьвяртаць асаблівую ўвагу на [illegible] каб наша студэнцкая моладзь [illegible]ала ў жыцьцё ўся прасякну[illegible] дыялектычна - матэрыялістычным [illegible]апоглядам. Вось чаму унівэрсы[illegible] павінен заняць важнае месца на [illegible]це барацьбы з варожай ідэалёгіяй [illegible]абліва з рэлігійнымі настроямі на[illegible]іцтва. Калі нашы студэнты бу[illegible] пакідаць універсытэт ня зусім [illegible]рдыя ў матэрыялістычным сьвета[illegible]дзе, дык яны лёгка могуць тра[illegible] пад уплыў варожых працоўным [illegible] ідэалёгій зрабіцца прыхіль[illegible]і рэлігійных поглядаў. Пры та[illegible] умовах універсытэт выпускаў-бы [illegible]аў Савецкай улады. Зразумела, [illegible] а ня можа быць.

[illegible]ы унівэрсытэце заснавалася ячэй[illegible] бязбожнікаў. Праца ўнівэрсытэцкай [illegible]кі бязбожнікаў павінна быць узор[illegible] бо пiводная ячэйка бязбожнікаў [illegible]удзе мець такіх навуковых сіл, як [illegible]ка універсытэту. Зразумела, на яе [illegible]ць глядзець працоўныя масы, і ёй [illegible]зецца выйсьці за муры універсы[illegible] і пачаць шырокую антырэлігій[illegible] працу сярод насельніцтва. Праца [illegible]кі бязбожнікаў павінна мець асаб[illegible] значэньне і ў справе выхаваньня [illegible]ага студэнцтва. Той, хто зьвязаў [illegible] з працоўнымі масамі, павінен [illegible]олькі на словах, але і на справе [illegible]ваць сваю шчыльную сувязь з пра[illegible]ымі масамі. Уваход яго ў ячэйку [illegible]ожнікаў зьявіцца наочным паказ[illegible]чыкам яго сувязі з працоўнымі масамі. Вось чаму нельга ня прызнаць нечаканым той факт, што некаторыя асобы, якія выкладаюць прыродазнаўчыя і мэдычныя навукі і па зьместу сваёй працы павінны выхоўваць антырэлігійны сьветапогляд, адмовіліся ўвайсьці ў ячэйку бязбожнікаў. Сваім адказам яны паказалі няўстойлівасьць свайго сьветапагляду. Гэта няўстойлівасьць можа зрабіць дрэнны ўплыў на нашу моладзь. Прафэсары і выкладчыкі унівэрсытэту павінны заняць актыўную пазыцыю на антырэлігійным фронце, паказаць, што яны зьяўляюцца прыхільнікамі пралетарскага сьветапагляду. Іншая пазыцыя ў гэтым напрамку будзе сьведчыць аб тым, што так званая інтэлігэнцкая праслойка яшчэ ня выявіла сябе і за 11 год Кастрычнікавай рэвалюцыі, што яна ня ведае на чый бок стаць.

Мы ўпэўнены ў тым, што паасобныя выпадкі неўваходу ў ячэйку бязбожнікаў ёсьць толькі непаразуменьне, якое будзе ліквідавана ў бліжэйшыя часы.

Ворагі працоўных мас сталі надзвычайна актыўнымі. Мы таксама павінны стаць актыўнымі, каб на рэлігійную прапаганду адказаць антырэлігійнай прапагандай. Мы павінны скарыстаць усе нашы навуковыя сілы, аб'яднаць іх вакол ячэйкі бязбожнікаў і шпарка разгарнуць сваю працу.

Толькі тады мы зможам быць упэўнены ў тым, што наша барацьба дасьць станоўчыя вынікі, а наша студэнцкая моладзь, бачучы, якую пазіцыю займае на антырэлігійным фронце прафэсура і іншыя выкладчыкі, пад прыкладам гэтага будзе выхоўвацца ў сваім антырэлігійным сьветапоглядзе.

Мы павінны разгарнуць антырэлігійную працу на Беларусі яшчэ па чыста мясцовых прычынах. Тут на Беларусі сустракаліся розныя рэлігіі. Пад рэлігійным сьцягам вялося ўпартае нацыянальна-эканамічнае змаганьне. Пад рэлігійным сьцягам утварылася бязьлітасная эксплёатацыя працоўных мас.

Пад рэлігійным сьцягам затрымлівалася разьвіцьцё культурнасьці народнай масы. Ячэйка бязбожнікаў павінна на ўсё гэта зьвярнуць увагу і высьвятліць перад усімі працоўнымі сапраўдную сутнасьць кожнай рэлігіі, як сьветапогляду пануючай клясы.

Старшыня бюро ячэйкі «Бязбожнік» БДУ Ул. ПІЧЭТА.

Усебеларускія антырэлігійныя курсы.

[illegible]нтральны Савет Т-ва „Бязбожнік“ [illegible]ізуе Усебеларускія курсы для пад[illegible]оўкі кадраў прапагандыстаў-райён[illegible] і на прадпрыемствах.

[illegible]аграма курсаў разьлічана на адзін [illegible]ц; на курсы з усіх акруг БССР вы[illegible]ецца 40 чалавек актыву таварыства.

Праца на курсах распачнецца 6 чэрвеня. Курсанты будуць забясьпечаны поўным утрыманьнем, а за рабочымі захоўваецца сярэдні месячны заработак.

Лектарамі на курсы запрошаны праф. Вальфсон, рэктар камвузу Сянкевіч, акадэмік Матулайціс, дацэнт БДУ Усьпенскі і інш.

Ячэйка бязбожнікаў пры БДУ.

Ініцыятыўная група па арганізацыі ячэйкі бязбожнікаў у колькасьці 25 чалавек навуковых працаўнікоў склалася яшчэ ў сакавіку месяцы. У ячэйку завербавана больш 200 супрацоўнікаў Універсытэту, з іх 23—прафэсары, 112—навуковых працаўнікоў (дацэнты, асыстэнты, выкладчыкі і інш.) і рэшта тэхнічныя працаўнікі. У бюро ячэйкі ўваходзяць: 4 прафэсары, 2 дацэнты, 2 асыстэнты, 4 выкладчыкі і ардынатары, "аспіранты і тэхнічныя працаўнікі.

У красавіку месяцы г. г. адбыўся спэцыяльны арганізацыйны сход бязбожнікаў. На гэтым сходзе прысутнічала каля 300 працаўнікоў БДУ. Сход прайшоў надзвычайна цікава, прычым на сходзе прысутнічалі нават такія навуковыя працаўнікі, якія наогул слаба наведваюць "сходы па іншых пытаньнях.

Ячэйка „Бязбожнік“ правяла антырэлігійны месячнік. Прафэсары і навуковыя працаўнікі прачыталі на антырэлігійныя тэмы 26 лекцый, з іх: клюб імя Леніна--пасажырская МББ-5, МББ чыгунка таварная—4, шклозавод „Пралетарый“—1, вёска—3, рабфак—1, падшэфная вайсковая часьць—7, БДУ—5. Апрача таго, бюро ячэйкі „Бязбожнік“ арганізавала ў вялікодныя дні, 4-га і 5-га мая, спэцыяльныя экскурсіі чырвонаармейцаў у навуковыя ўстановы Універсытэту, (арганічная хэмія, гісталёгія, анатамічны інстытут, нервовая клініка, заалёгія і інш.), дзе прафэсары БДУ прачыталі для чырвонаармейцаў спэцыяльныя лекцыі на антырэлігійныя тэмы з дэманстрацыяй навуковых фільмаў (наведала больш 300 чырвонаармейцаў).

У сучасны момант ячэйка разгортвае вялікую працу. Праўленьне ячэйкі 5-га мая склікала сход, на якім прысутнічалі не толькі працаўнікі БДУ, але і Беларускай Акадэміі Навук, Камуністычнага Унівэрсытэту і Навукова-Дасьледчага Інстытуту. На гэтым сходзе былі заслуханы дакляды прафэсароў: Пічэты, Нікольскага і дацэнта Усьпенскага і прынята дэклярацыя, якую падпісалі 42 прафэсары; 33 дацэнты, 26 асыстэнтаў, 12 ардынатараў, 15 асьпірантаў, 45 выкладчыкаў і г.д.

Ячэйка выклікала на спаборніцтва па антырэлігійнай працы Беларускую Акадэмію Навук, Навукова-Дасьледчы Інстытут, Сельска-Гаспадарчую Акадэмію, Вэтэрынарны Інстытут, Камуністычны Унівэрсытэт БССР і навукова-навучальныя ўстановы СССР. Акрамя гэтага ячэйка абслугоўвае рабочых пасажырскай і таварнай МББ чыгункі, падшэфную вайсковую часьць і інш. прадпрыемствы і ўстановы г. Менску, а таксама наладжвае сувязь з бязбожнікамі ў вёсцы.

Ячэйка „Бязбожнік“ адчыніла антырэлігійны музэй у мурох універсытэту, арганізавала лектарскае бюро з 40 навуковых працаўнікоў, члены ячэйкі—навуковыя працаўнікі—рыхтуюць брашуры на антырэлігійныя тэмы. З пачатку новага навучальнага году будзе арганізаваны спэцыяльны антырэлігійны універсытэт. Побач з гэтым, ва ўсіх выкладаемых ва ўнівэрсытэце дысцыплінах адпаведнае месца будзе займаць антырэлігійны момант.

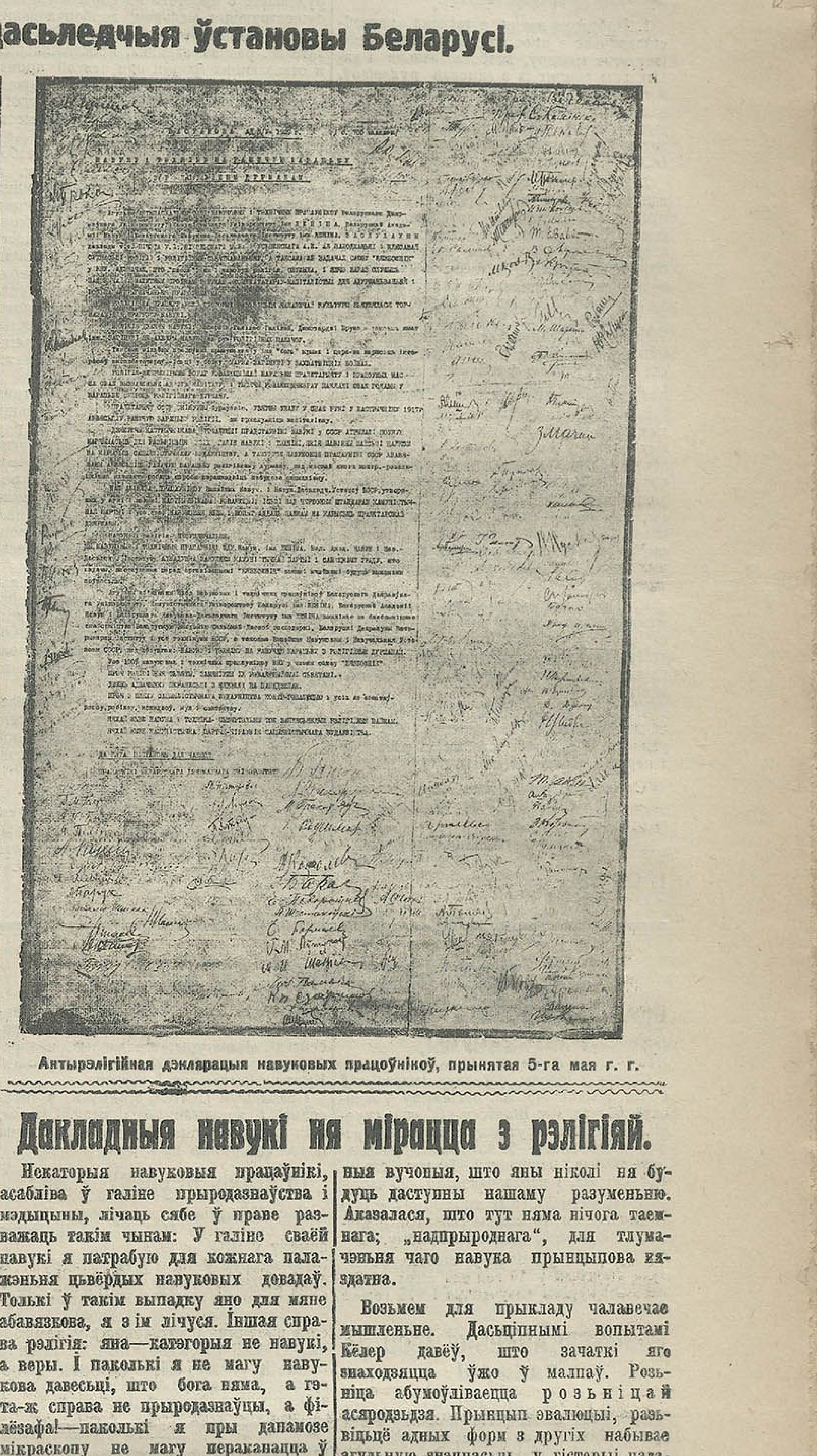

Антырэлігійная дэклярацыя навуковых працаўнікоў, прынятая 5-га мая г. г.

Мастацтва ў барацьбе з рэлігіяй.

У антырэлігійнай працы зьвяртаецца вельмі вялікая ўвага на ідэалёгічны бок; барацьба ідзе за замену рэлігійнага сьветапогляду сьветапоглядам навуковым. Але-ж гэта толькі адзін, хоць і надзвычайна важны вучастак барацьбы; нясупынна працягваючы на гэтым вучастку энэргічную падрыўную работу, мы не павінны забываць другога, ня менш важнага вучастку. Навуковае вывучэньне складаных элемэнтаў рэлігіі ўстанавіла, што адна з мацнейшых пазіцый рэлігіі—гэта культ.-рэлігійная практыка. Радавы рэлігійны чалавек цэніць рэлігію за тыя эмоцыі, якія яна яму дае. Няма патрэбы напамінаць, што ў кульце рэлігія мае найбольш магутную зброю панаваньня над людзьмі і ў гэтай сфэры яна шырока скарыстала ўсе віды мастацтва: паэзію, слова, музыку і пяяньне, малярства, будаўніцтва і разьбярства. Сьвядома ці несьвядома, але-ж царкоўныя кіраўнікі самых розных часоў і вызнаньняў імкнуцца да таго, каб цэрамоніямі культу так узьдзейнічаць на веруючага, каб ён адчуваў сябе перанесеным у іншы сьвет, ніколькі не падобны да штодзённага сьвету, ад якога набожны аддзелен мурамі царквы. Разнавіднасьць эмоцый, якая ўтвараецца гіпнозам культу, зьяўляецца адным з прыцягваючых момантаў кожнай рэлігіі.

На барацьбу з рэлігіяй мы павінны знайсьці такую зброю, якая магла-б ня толькі зьнішчыць прываблівасьць рэлігійнага гіпнозу, але і даць штосьці ўзамен, бо рэлігія тут грае на патрэбе чалавечай прыроды ад штодзённых клопатаў, з мэханічнымі зьменамі работы і адпачынку, кожны з нас хацеў-бы хоць на кароткі тэрмін пайсьці кудысьці туды, дзе ўсё па-іншаму, дзе наша пачуцьцё, нашы думкі, нашы нэрвы атрымаюць зусім іншы напрамак. У барацьбе з рэлігіяй мы павінны разьвязваць праблему такога безрэлігійнага асьвяжэньня нашай нэрвовай сыстэмы і зрабіць гэта так, каб нашы мерапрыёмствы мелі магчымасьць канкураваць з рэлігійнымі спосабамі, як па сваім масавым характары, так і па сіле свайго дзейнічаньня.

Гэта праблема адчуваецца, яе ўжо вобмацкам прабуюць вырашыць, але-ж яна яшчэ не пастаўлена ў поўнай меры. Мы маем на ўвазе гэткія вопыты, як акцябрыны, клюбныя і вулічныя пастаноўкі, сьвята ўраджаю, нарэшце, грамадзкія пахаваньні. Гэтыя апошнія хутчэй і мацней увайшлі ў быт і адціснулі на задні плян царкоўныя пахаваньні ня толькі ў горадзе, а і ў вёсцы.

Мы павінны кінуць лёзунг: мастацтва супроць рэлігіі. Яко служыла раней рэлігіі, дапамагала ёй уносіць дурман у масы; яно можа і павінна цяпер служыць вызваленьню людзей ад гэтага дурману.

У кароткай газэтнай заметцы няма магчымасьці вызначыць тыя шляхі, па якіх тут трэба ісьці; гэта задача патрабуе шырокага калектыўнага абгаварэньня. Мы хацелі-б толькі заўважыць, што справа гэта зусім ня зводзіцца толькі да таго, каб канкураваць з рэлігійнымі сьвятамі шляхам устанаўленьня мастацка-наладжаных сьвятаў. Сьвяты павінны ў той ці іншай форме адзначаць перамогі навукі і тэхнікі, узьнімаючы чалавечую годнасьць і веру ў творчыя сілы чалавечай прыроды. Але гэта адна і не галоўная лінія. Галоўнае—разьвіцьцё масавага мастацкага відовішча, якое павінна быць пастаўлена так, каб яно давала неабходныя зьмены нэрвовай сыстэмы і зрабіла непатрэбным рэлігійны гіпноз.

Тут—дзьве лініі антырэлігійнай прапаганды: барацьба з алкагалізмам і—за культурную рэвалюцыю ўцалку. Надзвычайныя магчымасьці ў барацьбе з рэлігіяй захаваны для нас у кіно.

Мы заклікаем выказацца па ўзьнятым намі пытаньні працаўнікоў мастацтва, літаратуры, палітыкаў і прадстаўнікоў навукі — раней усяго мэдыкаў і фізыялёгаў.

Праф. Н. НІКОЛЬСКІ.

Дакладныя навукі ня мірацца з рэлігіяй.

Некаторыя навуковыя працаўнікі, асабліва ў галіне прыродазнаўства і мэдыцыны, [illegible] разважаюць такім чынам: У галіне сваёй навукі я патрабую для кожнага палажэньня цьвёрдых навуковых довадаў. Толькі ў такім выпадку яно для мяне абавязкова, я з ім лічуся. Іншая справа рэлігія: яна—катэгорыя не навукі, а веры. І паколькі я не магу навукова давесьці, што бога няма, а гэта-ж справа не прыродазнаўцы, а філёзафа!—паколькі я пры дапамозе мікраскопу не магу пераканацца ў тым, што бога няма, пытаньне для мяне застаецца па меншай меры адкрытым.

Фармальна ва ўсім гэтым разважаньні адчуваецца недарэчная фігура сафізму аб рагох: што я згубіў, таго ня маю; рогаў я ня згубіў, значыцца я маю рогі. На сутнасьці-ж усе паказаныя вышэй разважаньні знаходзяцца ў вялікай супярэчнасьці з сучасным узроўнем ведаў. Прыродазнаўства і мэдыцына могуць ганарыцца сваімі посьпехамі. Электрычнасьць, радый, ужываньне яго ў мэдыцыне, вывучэньне мазгавых клетак, узбуджальнікаў хвароб, хімія тканін і яе роля ў функцыі арганізму і г. д.—усё гэта досыць вядома. Але наўрад ці ня большым прагрэсам зьяўляецца сьвядомасьць, што межы паміж жывой прыродай і мёртвай, паміж несьвядомым і сьвядомым і г. д.—зусім даступны нашаму вывучэньню ў той час, як яшчэ параўнаўча нядаўна аб іх пісалі выдатныя вучоныя, што яны ніколі не будуць разьвязаны навукай. Аказалася, што тут няма нічога таемнага, „надпрыроднага“, для тлумачэньня чаго навука прынцыпова няздатна.

Возьмем для прыкладу чалавечае мышленьне. Дасьціпнымі вопытамі Кёлер давёў, што зачаткі яго знаходзяцца ўжо ў малпаў. Розьніца абумоўліваецца р о з ь н і ц а й асяродзьдзя. Прынцып эвалюцыі, разьвіцьцё адных форм з другіх набывае агульную значнасьць у гісторыі чалавецтва, у жывой і мёртвай прыродзе. Але прызнаць яго—гэта значыць безагаворачна адмовіцца ад допушчэньня надпрыроднага ўмяшаньня, хоць гэта будзе стварэньне сьвету ці кіраўніцтва жыцьцём людзей усяго сьвету. Недарма амэрыканскія буржуа забаранілі выкладаньне вучэньня Дарвіна аб разьвіцьці. Яны зусім слушна знайшлі ў ім вялікую небясьпеку для рэлігіі. Аднак, навукова мысьлячы прыродазнаўца і доктар, вывучаючы законы прычыннасьці зьявішчаў, ня можа і не павінен згадзіцца з якой бы та ні было мэтафізыкай, абмяжоўваючай яго дасьледчы парыў. Яшчэ менш з гэтым можа згадзіцца дасьледчык—настаўнік падрастаючага пакаленьня. У барацьбе супроць усякай мэтафізыкі і рэлігіі, перашкаджаючай паступальнаму ходу навукі, ён павінен знаходзіцца ў першых шэрагах.

Праф. М. КРОЛЬ.

Антырэлігійную працу—на фабрыкі і заводы.

Пачатая барацьба за пралетарскую ідэалёгію ў сучасны момант асабліва патрабуе накіраваць гэту барацьбу супроць рэлігійнага дурману.

Зараз у нас разгорнута шырокая праца на антырэлігійным фронце. Рабочыя зразумелі шкоднасьць рэлігіі ўсіх водценяў. Пры клюбах арганізуюцца куткі бязбожнікаў, выносяцца на агульных сходах прапановы працаваць у сьвяты, зачыняць цэрквы, сынагогі, касьцёлы і прыстасоўваць іх для культурных установаў.

Вельмі важнае значэньне мае тое, што навуковыя працаўнікі Беларусі арганізавана выступаюць на ідэолёгічным фронце, супроць рэлігіі—гэтага дурману рабоча-сялянскай масы. Трэба будзе, каб навуковыя працаўнікі ўсе свае веды ў гэтым напрамку перанесьлі на фабрыкі і заводы, каб у гутарках з рабочымі на падставе навуковых даных давесьці рабочым, што рэлігія стварылася царамі ў інтарэсах пануючай клясы, што рэлігія затрымлівае тэмп нашага сацыялістычнага будаўніцтва.

Прафсаюзы са свайго боку павінны дапамагаць куткам бязбожнікаў сродкамі, а таксама садзейнічаць навуковым працаўнікам праводзіць антырэлігійную працу на фабрыках, заводах і г. д. Бібліятэкі і клюбы павінны ўключыць у плян сваёй працы элемэнты барацьбы з рэлігійным дурманам.

Чыгуначны пралетарыят у гады грамадзянскай вайны ў холадзе і голадзе, пасьля 8-мігадзіннага дню працы ішоў на суботнік, каб хутчэй аднавіць разбураны чыгуначны транспарт. Чыгуначнікі зьявіліся застрэльшчыкамі суботнікаў. І цяпер, калі клясавы вораг пад маскай рэлігіі імкнецца пашкодзіць рабочай клясе будаваць сацыялізм, чыгуначнік таксама пойдзе ўперадзе і на антырэлігійным фронце.

Ф. Ісаеў.

Стары бязбожнік.

(Калінкавіцкі раён, Мазыршчына).

Даўно ўжо ня верыць у бога селянін вёскі Гарочыцы Зіновіч Павал, але абразы ў куточку ўсё-ж яшчэ вісяць. Ня раз зьбіраўся ён ачысьціць гэты куточак, але жонка не дапускала. Сам Зіновіч П.—бязбожнік, дзеці—камсамольцы і піянэры і толькі жонка Паўла—набожная кабеціна.

Шмат гаворкі было паміж Паўлам і жонкаю аб багох, аб рэлігіі, але справа апрацоўкі няпісьменнай жанчыны пасоўвалася марудна. Павал выступае на сходах, Павал агітуе супроць сьвят, а ў самога абразы на-куце.

Прачытаў Павал у газэце, што дзесь пад Менскам сямідзесяцігадовы дзед запісаўся ў бязбожнікі. Прачытаўшы допіс, Павал паглядзеў на абразы і задумаўся. «Да 1923 г. маліўся ім, выстойваючы па гадзіне рана і вечарам, век быў гаротнікам-бедняком і нічога бог ня даў—падумаў Павал,—дык навошта-ж яны будуць яшчэ і цяпер тут вісець?“

— Як ты сабе хочаш, а я гэтых ідалаў павыкідаю,—кажа Паўла жонцы і палез у куток.

На гэты раз жонка Паўла не спрачалася, бо бачыла беспаваротны настрой Паўлы, а падругое, і сама яна думала аб тым, што багі нічога карыснага не даюць.

Багі Паўла паехалі ў печку.

Павал ня спыніўся толькі на сваіх багох, а вечарам, сабраўшы сваіх суседзяў-беднякоў, пачаў даводзіць, якую шкоду рабіла рэлігія бедняку на вёсцы.

Паўла—не пустамол, а аўтарытэтны вясковы працаўнік, і яго словы таксама аўтарытэтны сярод вясковай беднаты. Паўла ня ведае гісторыі і не ўладае красамоўствам, але ён каротка і цьвёрда можа расказаць сялянам тое, што ведае сам. І вось, яго гутарка аб рэлігіі з беднатой мела такі вынік: шэсьць беднякоў да дню першамайскага сьвята ачысьцілі свае хаты ад багоў.

Лявонік В.

Трэба ўтварыць Беларускі Антырэлігійны Унівэрсытэт.

Антырэлігійная праца ўваходзіць у сучасны момант у такую паласу, што ўтварэньне кадру актыўных, філёзофскі-адукаваных, уладаючых неабходнымі навукова-прыродазнаўчымі ведамі прапагандыстаў,—зьяўляецца пытаньнем першачарговай важнасьці ў справе барацьбы з рэлігіяй.

Рэлігія мае на сваім баку сотні тысяч служыцеляў рэлігійнага культу, наспэцыялізаваных у схалястычнай рэлігійнай „мудрасьці“, мае дзесяткі тысяч сэктанскіх казальнікаў, мае вялізарныя кадры прафэсыяналаў сваей справы, добра ведаючых псыхалёгію шырокіх мас, умеючых скарыстоўваць дзеля сваей мэты сацыяльную абстаноўку, умеючых пралезьці ва ўсе клясавыя шчыліны, якія ўтвараюцца ў краіне.

Наша задача, задача ваяўнічых бязбожнікаў, супроцьпаставіць гэтай арміі ад'ютантаў госпада-бога кваліфікаваны, навукова падрыхтаваны, уладаючы мэтодыкай антырэлігійнай працы кадр прапагандыстаў. На адных лёзунгах, што «рэлігія—опіум для народа», далёка не заедзеш. Ворага трэба біць фактамі—фактамі з гісторыі рэлігійных вераваньняў і культаў, фактамі з прыродазнаўства,—яго трэба біць востраадточанай зброяй матэрыялістычнай дыялектыкі. Такога роду арміі антырэлігійных байцоў мы ня маем. Яе трэба ўтварыць...

Першым імкненьнем да гэтага зьяўляюцца ўтвараемыя Цэнтральным Саветам Бязбожнікаў Беларусі летнія курсы, але гэтага мала. Гэта трэба разьвіць, пашырыць, паглыбіць.

Вось чаму Цэнтральны Савет Сэкцыі Навуковых работнікаў БССР і Бюро ячэйкі Бязбожнікаў БДУ пастанавілі ўтварыць з будучага акадэмічнага году Беларускі Антырэлігійны Унівэрсытэт.

Беларускі Антырэлігійны Унівэрсытэт павінен стаць адным з апорных пунктаў ваяўнічага бязбожніцтва ў барацьбе з рэлігійнай рэакцыяй. Да ўдзелу ў працы Унівэрсытэту павінны быць прыцягнуты лепшыя навуковыя сілы Беларусі. Павінны быць утвораны максымальна-спрыяючыя ўмовы для яго працы. Яго слухачы павінны быць выбраны з самай фабрычна-заводзкай і сялянскай гушчы. Яго дзьверы павінны быць шырока расчынены для юных асноўных студэнцкіх кадраў, для ўсіх, хто пажадае далучыцца да актыўнай антырэлігійнай працы.

Мы цьвёрда спадзяёмся, што ідэя ўтварэньня Беларускага Антырэлігійнага Унівэрсытэту сустрэне сапраўднае падтрыманьне з боку ўсёй беларускай савецкай грамадзкасьці, у першую чаргу нашага Цэнтральнага Савету Бязбожнікаў.

Старшыня Сэкцыі Навуковых Работнікаў БССР Праф. С. Я. ВАЛЬФСОН.

[illegible]дфак у антырэлігійнай барацьбе.

[illegible] сувязі з абвастрэньнем клясавай [illegible]цьбы, разам з наступам кулака і [illegible]нана на сацыялістычны сэктар на[illegible] гаспадаркі заўважваецца зараз [illegible]стрэньне барацьбы і на фронце [illegible]лёгічным. Прабуюць варушыцца [illegible]оўнікі ўсялякіх масьцей, пераходзяць у наступ папоўства, разьвіваюць [illegible] дзейнасьць сэктанты і г. д.

[illegible]тым натугам царкоўнікаў неабход[illegible]процьпаставіць адзіны і аб'яднаны [illegible]т бязбожнікаў, папоўшчыне неаб[illegible]а нанесьці рашучы ўдар.

[illegible] авангардзе барацьбітоў на анты[illegible]гійным фронце павінны ісьці навуковыя працаўнікі. Сапраўдная навука, [illegible]оеная мэтадам дыялектычнага ма[illegible]лізму, і дурман рэлігіі не сумяс[illegible]. Яны ня мірацца паміж сабой, [illegible]я мірыцца сонечнае сьвятло і гу[illegible]змрок ночы. Уся гісторыя чала[illegible]а, чалавечай думкі выяўляе гэту [illegible]ілеглась навукі і рэлігіі. Яна [illegible]звае, што рэлігія заўсёды была [illegible] абскурантызму і невуцтва. До[illegible] прыпомніць толькі жудасныя во[illegible]чы інквізыцыі, якая душыла сва[illegible] навуковую думку, каб уявіць [illegible] ўсю агідную ролю рэлігіі, як во[illegible] прагрэсу і навукі.

[illegible] зараз толькі ў СССР, толькі дзя[illegible]ы Кастрычнікавай рэвалюцыі, на[illegible] вызвалена з канцюроў ганебнага [illegible]рытарнага царкоўнага мышленьня. [illegible]м большай рашучасьцю і энэргіяй гэта вызваленая навука можа накінуцца на свайго спрадвечнага ворага—рэлігію і царкву.

У працэсе ўзмацненьня антырэлігійнай барацьбы вялікую ролю павінен адыграць Пэдагагічны факультэт Беларускага Дзяржаўнага Унівэрсытэту. Пэдфак, праўда, ніколі не забываўся на тое, што ён павінен рыхтаваць чырвонага настаўніка-бязбожніка, што толькі такі настаўнік можа быць сапраўдным культурным асьветным працаўніком, можа быць належным выхаваўцам падрастаючага пакаленьня. Але ў сучасны момант антырэлігійная барацьба зьяўляецца настолькі актуальнай задачай, што яе трэба асабліва высунуць на першы плян. Каб з гонарам служыць вялікай справе культурнай рэвалюцыі. Пэдфак павінен усе свае сілы аддаць антырэлігійнай барацьбе. Момант гэтай барацьбы павінен прасякнуць усю навуковую, навучальную і выхаваўчую дзейнасьць усіх працаўнікоў Пэдфаку. Прадстаўнікі гуманітарных і прыродазнаўчых навук абавязаны заастрыць сваю ўвагу на высьвятленьні антырэлігійных пытаньняў.

У гэтых мэтах трэба выкарыстаць матэр'ял кожнай навукі.

Гісторык культуры ў сваіх навуковых працах, на лекцыях, на практычных занятках павінен заўсёды высьвятляць, што рэлігія ў руках пануючых клясаў была зброяй эксплёатацыі і прыгнечаньня, што сыстэма рэлігійнага выхаваньня заўсёды была сыстэмай арганізаванага ашуканства ў мэтах сацыяльнага ўціску.

Ад гісторыка культуры ня можа адставаць таксама фалькьлёрысты і літаратуразнаўца. Народная творчасьць уяўляе сабой довад таго, як у сялянскіх колах, ня гледзячы на ўсе патугі царквы прышчапіць ім нявольніцкую хрысьціянскую мараль, быў жывы здаровы клясавы інстынкт, які выявіўся ў вялікай колькасьці сатыр на папоў, ксяндзоў і рабінаў, дзе выкрываецца хцівасьць, сквапнасьць на грошы, распуста і паразітызм гэтых прадстаўнікоў бога. Гэты фальклёрны матэр'ял можна з посьпехам выкарыстаць у антырэлігійных мэтах. Вялікі ўдзячны матэр'ял дае антырэлігійніку гэтаксама і мастацкая літаратура, асабліва нашага часу. Яна ў жывых вобразах выкрывае агідную ролю папоўшчыны, усю шкадлівасьць рэлігійных забабонаў. Выкарыстоўваньне мастацкай літаратуры дзеля барацьбы з рэлігіяй асабліва пажадана таму, што с р о д к а м і ж ы в ы х вобразаў можна, як вядома, уплываць ня толькі на розум, але і на пачуцьцё і ваабражэньне аўдыторыі, у выніку чаго антырэлігійны эфэкт будзе больш моцным і ўсеахапляючым.

Ня прыходзіцца асабліва гаварыць аб ролі выкладчыкаў прыродазнаўчых навук на фронце антырэлігійнай барацьбы,—яны павінны займаць самыя адказныя вучасткі гэтага фронту. Сучаснае прыродазнаўства ў групе падрывае ўсе падставы рэлігійнага сьветапогляду, выкрываючы, напрыклад, дзіцячую наіўнасьць біблійных лягэнд аб пахаджэньні сьвету, жыцьця і чалавека. Прыродазнаўца можа быць асабліва карысным у справе замацаваньня навуковага матарыялістычнага сьветапогляду і разбурэньня рэлігійна-містычных забабонаў.

Але, зразумела, роля пэдфаку ў антырэлігійным змаганьні ня можа абмежавацца толькі ўнутрыунівэрсытэцкай дзейнасьцю. Гэта толькі адзін, да пэўнай ступені, акадэмічны бок справы. А барацьба з рэлігіяй—перш за ўсё справа грамадзкая. Пэдфак павінен прыняць самы шырокі і чынны ўдзел у вялікім пэдагагічным працэсе перавыхаваньня мас у антырэлігійным напрамку. Наладжваньне лекцый, дыспутаў, дакладаў адпаведнага характару, праца ў рабочых клюбах, выезды на вёску, у правінцыю—вось неабходныя спосабы арганізацыі гэтага вялікага пэдагагічнага працэсу. Адносная вага ў ім пэдагагічнага факультэту можа быць вельмі значная, бо пэдфак уяўляе сабой гарманічны сымбіёз навук гуманітарных і прыродазнаўчых. Займаючы розныя пазіцыі, і гісторыка культуры і прыродазнаўцы, пэдфак павінен з цяжкіх гарматаў навукі разьвіць гураганны агонь па рэлігіі і царкве. І тады кананада гэтых гарматаў заглушыць гнусавы царкоўны звон, сьветлае полымя навукі разгоніць жудасныя здані рэлігійнага змроку.

Дэкан пэдагагічнага факультэту праф. ПІОТУХОВІЧ.

Вынікі антырэлігійнай працы.

(Аршаншчына, Копыскі р.).

Антырэлігійная праца у м. Старасельлі ідзе шпаркімі крокамі ўперад. Гурток бязбожнікаў Старасельскай школы стала працуе і ўсе больш і больш прымае ў свае шэрагі бязбожнікаў. Асабліва інтэнсыўна была яго праца на працягу апошняга месяца.

На бацькоўскім сходзе быў зроблен даклад аб вялікадні і сьвяце 1-га мая. Даклад зацікавіў насельніцтва. Сход бацькоў і прысутнічаўшыя сяляне пастанавілі ня прымушаць сваіх дзяцей хадзіць у царкву на рэлігійныя сьвяты. Два антырэлігійных вечары, зробленыя ў «чысты» чацьверг і «вялікую» суботу прайшлі добра, прыцягнуўшы ўсю моладзь і значную частку старых.

Як адмоўны бок у антырэлігійнай працы, трэба адзначыць слабое распаўсюджваньне антырэлігійнай літаратуры.

УСЕБЕЛАРУСКІ ЗЬЕЗД БЯЗБОЖНІКАЎ.

Да 4-5 чэрвеня па ўсіх акругах Беларусі адбудуцца акруговыя канфэрэнцыі Т-ва Бязбожнікаў. 6 чэрвеня ў Менску адбудзецца адчыненьне Усебеларускага Зьезду Бязбожнікаў. Галоўныя пытаньні зьезду—справаздача часовага Цэнтральнага Савету Т-ва, антырэлігійная праца і друк, антырэлігійная праца ў школах і шэраг іншых.

ЗАКОНЫ І ЗАГАДЫ ЎРАДУ БССР.

Пастанова

Эканамічнае Нарады пры Савеце Народных Камісараў БССР

пра парадак выдачы дазволу на пабудову, пераабсталяваньне і рамонт млынавых прадпрыёмстваў.

1. Пабудова новых, а таксама пераабсталяваньне з простага на сартавы памол існуючых млыноў, даабсталяваньне і капітальны рамонт іх з заменай рухавікоў, а таксама і машын, якія размолваюць, пярасяваюць і адвяваюць, пры ўсякай іх вытворчасьці,—можа рабіцца толькі з дазволу Народнага Камісарыяту Гандлю БССР і яго мясцовых органаў.

2. Дазвол на пабудову, пераабсталяваньне і рамонт (п. 1) млыноў, а таксама пуск у ход існуючых млынавых прадпрыёмстваў, якія належаць дзяржаўным, кааперацыйным, грамадзкім арганізацыям і прыватным асобам, выдаецца: у адносінах да млыноў таварнага і паўтаварнага тыпу—Народным Камісарыятам Гандлю па ўзгадненьні з Вышэйшым Саветам Народнай Гаспадаркі, а ў адносінах да млыноў сялянскага тыпу—акруговымі інспэкцыямі гандлю з санкцыяй адпаведнага акруговага выканаўчага камітэту.

3. Млынамі сялянскага тыпу лічацца тыя, што маюць ня больш трох жарнавых паставаў альбо двух пар вальцаў, абслугоўваюць пераважна памольшчыкаў-спажыўцоў, незалежна ад месца знаходжаньня млына і роду рухавіка; млыны, якія маюць звыш трох жарнавых паставаў альбо 2 пар вальцаў, пераапрацоўваюць збожжа пераважна для гандлёвых мэтаў, лічацца млынамі таварнага тыпу.

4. Пры даабсталяваньні прыватных [illegible]

5. З выданьнем гэтай пастановы [illegible] 15 верасьня 1926 г. [illegible]

[illegible]

15 мая 1929 г. г. Менск.

Постановление

Экономического Совещания при СНК БССР

о порядке выдачи разрешений на постройку, переоборудование и ремонт мельничных предприятий.

1. Постройка новых, а равно переоборудование с простого на сортовой помол существующих мельниц, дооборудование и капитальный ремонт их с заменой двигателей, размалывающих, просевательных и отвевающих машин при всякой производительной мощности их может производиться только с разрешения Народного Комиссариата Торговли БССР и его местных органов.

2. Разрешения на постройку, переоборудование и ремонт (п. 1) мельниц, а равно и пуск в ход бездействующих мельничных предприятий, принадлежащих государственным, кооперативным, общественным организациям, а равно и частных лицам—даются в отношении мельниц товарного и полутоварного типа—Народным Комиссариатом Торговли, по согласованию с Высшим Советом Народного Хозяйства, а в отношении мельниц крестьянского типа—окружными инспекциями торговли с санкцией подлежащего окружного исполнительного комитета.

3. Мельницами крестьянского типа считаются мельницы, имеющие не больше трох жерновых поставов или двух пар вальцев, обслуживающие преимущественно помольников-потребителей, независимо от места нахождения мельницы и рода двигателя; мельницы, имеющие свыше 3 жорновых поставов или 2 пар вальцев, перерабатывающие зерно преимущественно для торговых целей, считаются мельницами товарного типа.

4. При дооборудовании частновладельческих мельниц другими видами производства [illegible]

5. С изданием настоящего постановления [illegible]

[illegible]

15 мая 1929 г. г. Минск.

ХРОНІКА.

У калегіі Наркамасьветы.

Пабудова новага кіно-тэатру.

Калегія Наркамасьветы зацьвердзіла плян і праэкт пабудовы на месцы былой „Чырвонай Зоркі" новага кіно-тэатру.

Белдзяржкіно дадзена ўказаньне скончыць гэту пабудову да восені бягучага году. Пабудова тэатру будзе каштаваць каля 320.000 руб.

Рэарганізацыя мастацкага тэхнікуму.

Калегія Наркамасьветы пастанавіла рэарганізаваць Віцебскі мастацкі тэхнікум. З наступнага вучэбнага году ў тэхнікуме будзе арганізавана 2 аддзяленьні—пэдагагічнае і ганчарна-керамічнае. Галоўмастацтву даручана прапрацаваць пытаньне аб арганізацыі дэкаратыўнага аддзяленьня. У наступным годзе тэхнікум будзе працаваць у Віцебску. Галоўмастацтву даручана ўзьняць хадайніцтва перад Саўнаркомам аб водпуску сродкаў для пабудовы будынку мастацкага тэхнікуму ў Менску.

Да арганізацыі вышэйшай мастацкай навучальнай установы.

Калегія Наркамасьветы прызнала неабходным арганізаваць у Менску вышэйшую мастацкую навучальную ўстанову. Тэрмін адчыненьня гэтай установы даручана прапрацаваць Галоўмастацтву.

Дэманстрацыя самарцаў.

24 мая на Чырвонаармейскім пляцы адбылася дэманстрацыя часьцей №-скай Самарскай дывізіі. Тут-жа быў арганізаваны лятучы мітынг, на якім прысутнічалі т. т.: Джэксон, Сянкевіч, Сташэўскі, Рабіновіч і Цэнцыпер.

Учора раніцой на іпадроме былі арганізаваны конскія скачкі; увечары ў садзе „Прафінтэрн" для чырвонаармейцаў дывізіі было наладжана гуляньне.

Новая кушнерная фабрыка Белшвэйтрэсту.

Белшвэйтрэст парашыў аб'яднаць усе разьяднаныя кушнерныя цэхі, якія абслугоўваюць мехавымі фабрыкатамі нашы швальныя фабрыкі (Меншвэй, Вітшвэй, Гомшвэй) у адну фабрыку.

Дырэктарам новай фабрыкі вызначан тав. Альшэнбаум — рабочы-вылучэнец з фабрыкі „Меншвэй", які выявіў сябе на раней займаемых пасадах таленавітым кіраўніком.

Новая фабрыка будзе адчынена гэтым летам, дзе будзе на першы час працаваць 150 чалавек рабочых-кушнераў.

З прычыны недахопу ў Менску дастатковай лічбы добра кваліфікаваных рабочых-кушнераў, прыдзецца запрасіць рабочых гэтай галіны з іншых гарадоў.

Зьняты з дапамогі за адмаўленьне ісьці на работу.

[illegible]

Антысэміт Берасьневіч выключан з саюзу.

[illegible]

Перападрыхтоўка настаўнікаў вёскі.

[illegible]

Патрабуюцца 300 рабочых для пасылкі на будаўнічыя работы.

[illegible]

Прагулы па няўважлівых прычынах зьмяншаюцца.

[illegible]

З'эканомілі за год 100000 р.

[illegible]

На будаўнічых работах занята за 30.000 рабочых.

[illegible] рабочых, з якіх да 18.000 членаў саюзу.

Пакуль што ёсьць яшчэ беспрацоўныя сярод маляроў і інш. груп.

Пабудова рабочай амбуляторыі

Гарсавет пастанавіў пабудаваць на Нова-Маскоўскай вуліцы новую рабочую амбуляторыю, разьлічаную на абслугоўваньне 600 хворых у дзень.

Памяшканьне для амбуляторыі будзе 2-хпавярховае, пабудова яго будзе каштаваць 75.000 руб.

У польскім вандроўным тэатры.

У драматычнай студыі дзяржаўнага польскага вандроўнага тэатру заканчваюцца тэарэтычныя заняткі. 1 чэрвеня ўжо пачнецца практычная праца па падрыхтоўцы рэпэртуару. У студыі займаецца 25 чалавек—выключна рабочая моладзь.

15 жніўня польскі вандроўны тэатр выяжджае ў першае падарожжа для абслугоўваньня сялянства польскіх сельсаветаў.

У БЕЛСЕЛЬБАНКУ.

Белсельбанк пераведў у акругі 42.000 руб. на земляўпарадкаваньне яўрэйскага насельніцтва.

Адпушчана акрсельбанкам 115.000 р. на крэдытаваньне бядняцкіх гаспадарак пры пераходзе іх у калгасы і для ўзмацненьня фондаў беднаты.

Белсельбанк адпусьціў 15.600 руб. на разьвіцьцё яечна-птушынай справы і 4500 руб. на арганізацыю пунктаў для адкорму гусей.

У панядзелак 27 мая ў будынку кіно „Юны піянэр" (Савецкая 87) адбудзецца

ДЫСПУТ НА ТЭМУ: „ВОПЫТ ПРАЦЫ І ЗАДАЧЫ ДЗІЦЯЧАГА КІНО"

[illegible]

БЕЛДЗЯРЖКІНО.

ЗЬЛЁТ ПІАНЕРАЎ.

[illegible]

ШАХМАТЫ № 18 (163).

Пад рэдакцыяй А. А. Каспарскага.

[illegible]

Да матчу Алёхін—Багалюбаў.

[illegible]

Папраўкі.

У № 116 нашай газэты—за 25 мая г. г.—ўкраліся памылкі. У арт. „Вясеньняя насеўная кампанія заканчваецца" надрукавана: „Хібы вытворчага каапэраваньня зімой і вясной павінны быць дапоўнены"..., а трэба чытаць—„Хібы вытворчага каапэраваньня зімой і вясной павінны быць зьнішчаны дакладнай работай гэтым летам і ўвосень".

У арт. „Больш увагі жывёлагадоўлі"—3-ці стоўпік, 14-я стр. зьверху замест слова „да вясковае" павінна быць „да валавай", 3-ці стоўпік 16 стр. зьнізу—замест слова „зьніжэньне" павінна быць „палепшаньне", 7-ы стоўпік, 13 стр. зьверху—замест слова „вайсковы" павінна быць „вясковы".

СПРАВАЧНЫ АДДЗЕЛ.

Катыроўка пазык на 27 мая 1929 г.

	Пакуп.	Прад
1-я 6 проц. залат. выйгр. пазыка	4.92,5	—
2-я 6 проц. залат. выйгр. пазыка	5.00	—
Бяспроц. залат. выйгр. пазыка 1926 г.	125.75	127.75
10 проц. дзярж. выйгр. пазыка 1927 г.	25.74	25.84
6 проц. дзярж. выйгрыш. пазыка індустр.	25.25	25.35
3-я сялянск. выйгр. пазыка 1927 г.	5.04.5	—
12 проц. дзярж. унутр. пазыка 1927 г.	105.87	—
2-я 6 проц. паз. проц. вып.	26.41	26.51
Пазыка Індустр. бяспр.	25.65	25.75
Дзярж. пазыка 29 г.	99.88	100.08

Апавяшчэньні.

— У нядзелю 2 чэрвеня арганізуецца маёўка-экскурсія працоўных г. Менску.

Разнастойная праграма: спаборніцтвы на прызы, стральба, футбол, баскет-бол, валей-бол, гарадкі, масавыя ігры.

Іграе духавы аркестр музыкі. Білеты па танных цэнах, бясплатны праезд у [illegible] вую са зваротам.

Запіс на маёўку-экскурсію пры польскім рабочым клюбе імя Р. Люксэмбург, у канцэлярыі 6-й і 33-й польскіх школ, а таксама вопытная школа пры [illegible] тэхнікуме.

ПЭДГАБІНЭТ.

У панядзелак, 27 мая роўна а 7 гадз. увечары сход сэкцыі антырэлігійнага выхаваньня.

Парадак дню:

1. Мэтодыка антырэлігійнага выхаваньня ў II групе (дак. з Цэнт. Дасьл. [illegible]).
2. Антырэлігійная работа ў [illegible] (дакл. т. Гальчук). Яўка сяброў [illegible] абавязкова. Запрашаецца настаўнікі.

У панядзелак, 27 мая роўна а [illegible] не раніцы канфэрэнцыя дакладчыкаў матэматыкі і фізыкі школ г. Менску.

Парадак дню:

1. Вынікі выкладаньня фізыкі і матэматыкі за год.
2. Праграмныя пытаньні.

Яўка абавязкова.

Адказны рэдактар М. КУДЗЕЛЬ.

У прэзыдыуме ЦСПСБ.

ПРАВІЛЫ І НОРМЫ ПРЫЁМУ У ФАБЗАВУЧЫ.

[illegible]

РАЗЬМЕРКАВАНЬНЕ МЕСЦ НА РАБФАКІ.

[illegible]

БІБЛІАТЭЧНЫЯ КУРСЫ.

[illegible]

ПРАВІЛЫ ПРЫЁМУ Ў ВНУ.

[illegible]

Праверка дагаворнай кампаніі сярод батракоў.

[illegible]

Камісіі па нагляду за рамонтам у прыватных дамох.

[illegible]

Пачаліся сходы пайшчыкаў акрсельбанкаў.

[illegible]

Перасяленьне рамесьнікаў на Далёкі Усход.

[illegible]

Перабсталяваньне саду хімікаў.

[illegible]

Замест „божа-цела"—маёўка.

[illegible]

Пашкоджаньне грушавых насаджэньняў.

[illegible]

ВЫВУЧЭНЬНЕ АСАБЛІВАСЬЦЯЎ БЕЛАРУСКАЙ МОВЫ Ў ЛАТВІІ.

[illegible]

ТЭАТР-КІНО

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ТЭАТР.

Нядзеля, 26 мая. З прычыны шматлікіх запатрабаваньняў яшчэ раз АДКРЫТЫ СПЭКТАКЛЬ

ЗАПЯЮЦЬ ВЕРАЦЁНЫ

Білеты ў касе тэатру.)—(Пачатак а 8 гадзіне ўвечары.

ЛЕТНІ ТЭАТР „ПРОФІНТЭРН"

Нядзеля, 26 мая

Закрыты спэктакль для саюзу дрэваапрацоўнікаў і транспартнікаў

„КРАСНЫЙ МАК".

Пачатак а 8 з пал. гадз. увечары.

КІНО-САД «ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА» Савецкая № 71.	Прэм'ера, амэрыканскі баявік, адна з лепшых карцін усясьветнай кінематаграфіі „ЧАНГ". Пачатак 1 сэансу а 9 г. увечары. Каса а 7 гадзіне.
КІНО «ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ».	МАСТАЦКІ ФІЛЬМ „ПЛЁТКА". Драма ў 7 частак. Пачатак а 7 гадзіне.
КІНО ПРАЛЕТАРЫ	„ПРАВА НА ЖЫЦЬЦЕ". Драма ў 6 частках. КІНО-ХРОНІКА „САВКІНО" № 202-23. Пачатак а 7 з паловай гадзіне. Каса а 6 гадзіне.
КІНО-ТЭАТР „КУЛЬТУРА"	З прычыны вялікага посьпеху яшчэ 6 дзён „ВЯСЁЛАЯ КАНАРКА"

Менскі Акрсавет Т-ва „Прэч няпісьменнасьць"

па дагаворанасьці з Культаддзелам ЦСПСБ, з мэтай барацьбы з рэцыдывам няпісьменнасьці, арганізоўвае для сяброў саюзу скончыўшых лікпункты

2-х месячную агульна-гарадзкую школу

З БЕЛАРУСКАЙ І ЯЎРЭЙСКАЙ СЕКЦЫЯМІ.

СЯБРЫ САЮЗУ, ЯКІЯ ХОЧУЦЬ ПАСТУПІЦЬ У ГЭТУЮ ШКОЛУ, ПАВІННЫ ПАДАЦЬ ЗАЯВУ Ў АКРСАВЕТ Т-ВА „П-Н" НЕ НАЗЬНЕЙ 10 ЧЭРВЕНЯ 1929 Г.

Гр. Дзяркач Нікалай Маркаў, які паходзіць з гр-н вёскі Чарнова Чэрвенскага раёну, Менскай акр. і жыве ў г. Чэрвені нарадж. 1904 г., зьмяняе прозьвішча „Дзяркач" на прозьвішча „Цьвяткоў".

Асоб, якія маюць пратэсты супроць зьмены прозьвішча, просяць паведаміць аб гэтым Менскі Загс, паказаўшы сваё прозьвішча, імя, імя па бацьку і месца жыцьця.

Гр-н Каліта Грыгоры Кузьмаў, які паходзіць з гр-н Ур. Праворнае, Чэрвенскага р-ну, Менскай акругі і жыве ў г. Менску нарадж. 1901 г., зьмяняе прозьвішча „Каліта" на прозьвішча „Кавалеўскі".

Асоб, якія маюць пратэсты супроць зьмены прозьвішча, просяць паведаміць Менскі Загс, паказаўшы сваё прозьвішча, імя, імя па бацьку і месца жыцьця.

Дом пісьменьнікаў (САВЕЦКАЯ, 68).

Сёньня 26 траўня а 7-ай гадзіне ўвечары АДБУДЗЕЦЦА гадавы літаратурны

СХОД „УЗВЫШША"

прысьвечаны трохгадовай працы згуртаваньня.

НА СХОДЗЕ БУДЗЕ:

1) УСТУПНАЕ СЛОВА—К. ЧОРНЫ.
2) ДАКЛАД ПРА ЎЗВЫШАЎСКУЮ ТВОРЧАСЬЦЬ—А. БАБАРЭКА.
3) БЕЛАРУСКІ АНАЛІТЫЧНЫ АЛЬФАБЭТ—ДАКЛАД УЛ. ДУБОЎКА.
4) ПРЫЁМ НОВЫХ СЯБРОЎ.

Запрашаюцца пісьменьнікі і чытачы. УВАХОД ВОЛЬНЫ. „УЗВЫШША".

ВЫШЛА З ДРУКУ,

РАССЫЛАЕЦЦА ПАДПІСЧЫКАМ І ПРАДАЕЦЦА Ў КНІГАРНЯХ ЧАСОПІСЬ

№ 4 „УЗВЫШША" № 4

ЗЬМЕСТ:

Уладзімер Дубоўка.—Браніслава (паэма).
В. Шашалевіч.—Воўчыя ночы (драматычныя абразы).
М. Лужанін.—Мініатуры. Васнновы сінняя (вершы).
А. Мрый.—Запіскі Самсона Самасуя (аповесьць).
Уля. Хадыка.—Трывожны шум (вершы).
А. Бабарэка.—„Зямля" Кузьмы Чорнага.
Ів. Цвікевіч.—Дзіцячая літаратура ў Японіі.
І. К. Кусік'ян.—Эфэтычная тэорыя.
Віт. Вольскі.—Да пытаньня пра спрошчанае азначэньне падвойных зычных на пісьме.
В. С—ч.—Чаго мы хочам ад пісьменьнікаў.
Ю. Грынкевіч.—Аб «Узвышшы» і дасужых крытыках.
С. Кулеш.—«Узвышша» на вёсцы.
П. Дубовік.—На прогрэсыўным шляху.
Ф. Купцэвіч.—«Сочинительство» ці творчасьць.
А. І. Барычэўскі.—Пра І том «Литературной Энциклопедии».
Л. Трыер.—„І бяз болю і бяз мукі" ці „Тое ўсе, што ў модзе".
А. Цітоў—Пра кніжку П. Панч „Галубі эшэлоні".

ЯШЧЭ НЯ ПОЗНА ПАДПІСАЦЦА НА ЧАСОПІСЬ „УЗВЫШША" НА ЦЭЛЫ ГОД

Падпісчыкам высылаюцца ўсе нумары, пачынаючы з першага.

ПАДПІСНАЯ ЦАНА на год . . . 5 руб., адзін паасобнік у продажы каштуе 80 кап.

АДРАС РЭДАКЦЫІ: Менск, Савецкая 68, Дом Пісьменьнікаў „УЗВЫШША".

ЗАКЛЮЧНЫ БАЛЯНС СЬМІЛАВІЦКАГА РАЙКАМБІНАТУ

на 1 кастрычніка 1928 г.

АКТЫЎ / *ПАСІЎ*

НАЗВА РАХУНКАЎ	Паасобная сума	Агульная сума
I. МАЁМАСЬЦЬ:		
1) будынкі і пабудовы	28928—67	
2) Машыны і абсталяваньне	28277—72	
3) Інвэнтар і інструманты	3033—53	60239—92
II. Незакончаныя будынкі і абсталяваньне		3651—28
III. Незаконч. грунтоўн. будаўніцтва		1055—31
IV. МАТАР'ЯЛЫ:		
1) Асноўны матар'ял	595—13	
2) Апал	321—76	
3) Дапаможныя матар'ялы	509—25	
4) Будаўнічыя матар'ялы	1294—65	2720—79
V. НЕЗАКОНЧАНАЯ ВЫТВОРЧАСЬЦЬ:		
1) Незаконч. вытворчасьць	75—30	
2) Паўвырабы	1361—32	1436—62
VI. ТАВАРЫ І ГАТОВЫЯ ВЫРАБЫ:		
1) Тавары і гатов. вырабы на складзе	3135—57	
2) Прадукты	414—90	3550—47
VII. ГРАШОВЫЯ СРОДКІ:		
1) Каса	2126—33	
2) Бягучыя рахункі	1765—32	3891—65
VIII. Падсправаздачныя сумы		850—59
IX. ДЭБІТОРЫ:		
1) Рабочыя і служачыя	150—62	
2) Дастаўшчыкі і падрадчыкі	821—26	
3) Пакупшчыкі і заказчыкі	813—12	
4) Дэбітары розныя	1159—81	
5) Няпэўныя даўжнікі	1146—16	
6) Сьмілавіцкі РВК па адліч. ад прыбытку	3318—36	7409—33
X. Выдаткі будучых гадоў		1619—05
БАЛЯНС		86425—01

НАЗВА РАХУНКАЎ	Паасобная сума	Агульная сума
I. КАПІТАЛЫ:		
1) Статутны	60239—92	
2) Зваротны	78—84	
3) Амартызацыйны	1249—00	
4) Рэзэрвовы капітал	899—39	624[illegible]
II. ФОНДЫ:		
Фонд палепшаньня быту рабочых		89[illegible]
III. РЭЗЭРВЫ:		
Рэзэрв няпэўных даўжнікоў		114[illegible]
IV. ССУДЫ І КРЭДЫТОРЫ:		
1) Ссуды з прам. фонду	9037—19	
2) Таксама доўгатэрміновы на гаспадарчыя патрэбы	3100 —	1213[illegible]
V. КРЭДЫТЫ:		
1) Рабочыя і служачыя	203—51	
2) Дастаўшчыкі і падрадчыкі	840—65	
3) Райвыканком Сьмілавіцкі	2116—69	
4) Неаплачаныя падаткі і сац. ўзн.	1370—80	
5) Розныя крэдыторы	410—33	494[illegible]
VI. ВЫНІКІ:		
Прыбытак за справаздачны 1927-28 бюдж. год		483[illegible]
БАЛЯНС		8642[illegible]

РХУНАК ПРЫБЫТКАЎ І СТРАТ

ДЭБЕТ

1) Страта ад выкананьня работ (лазьня)	338—46
2) Гандлёвыя выдаткі	1354—64
3) Агульна-адміністрацыйныя выдаткі	1976—27
4) Страта ад недахопу матар'ялаў, паўвырабаў і тавараў	59—07
5) Адлічэньні ў рэзэрв няпэўных даўгоў	1146—16
6) Выпадковыя выдаткі	675—08
УСЯГО	5549—68
Чысты прыбытак	4833—14
БАЛЯНС	10382—82

КРЭДЫТ

1) Прыбытак ад рэалізацыі тавараў і паўвырабаў	447[illegible]
2) „ „ „ матар'ялаў	27[illegible]
3) „ „ выкананьня работ-заказаў	485[illegible]
4) Процанты атрыманыя па бягучых рахунках	5[illegible]
5) Лішкі матар'ялаў, паўвырабаў і тавараў	26[illegible]
6) Розныя прыбыткі	45[illegible]
БАЛЯНС	1038[illegible]

Кіраўнік райкамбінату ІРБІНК. **Бухгальтар РУБІНЧЫК.**

Заключны балянс на І-Х-28 году, рахунак прыбыткаў і страт зацьверджаны сталай камісіяй Менскім АКРФА па разгледжаньні і зацьверджаньні балянсаў на сваім пасяджэньні ад 11-II-29 году і [illegible] дзумам Менскага акруговага выканаўчага камітэту ад 15 сакавіка 1929 году—і да друку дазвалян[illegible]

Інспэктар-бухгальтар Мен. АКРФА ВОЛЬСКІ.

[illegible] 559

Менск, дзяржаўная друкарня.